

انتخاب منتقد

ده کتاب برگزیده

این کتاب گزار منتقد کتاب نیست. ادعا هم ندارد. اما با بیست و پنج سال تجربه در کار کتاب‌نویسی و کتابداری و سالها کتابفروشی، دست کم می‌تواند بگوید با کتاب بیگانه نیست.

کتابهای برگزیده برای این صفحه گلچینی است از میان نخبة کتابها در همه زمینه‌های علوم انسانی. هدف معرفی کتابهایی است که به دلایلی که ذکر می‌شود شایستگی معرفی دارند

گلی امامی

در این میان گاه به کتاب‌هایی بر می‌خوریم که نه تنها برآورنده این نیازها هستند، در مقام کتاب نیز ارجمندند. در آن جمله است کتاب

خوش چاپ پیدایش عکاسی در شیراز. این تاریخ اجتماعی مصور که بیشتر به لطف وجود یکی دو خانواده هنرمند و عکاس شیرازی، که حافظ شیشه‌های قدیمی عکسها بوده‌اند، پدید آمده، تصویری از شیراز اوایل قرن

عرضه می‌کند که لزوماً نباید شیرازی بود تا آن را تحسین کرد. به یمن وفور تعداد عکسها، کتاب به شش فصل تقسیم شده:

مکانهای دیدنی، شخصیت‌ها و مراسم، خیابان‌های شیراز، عتبات عالیات و آخرین بخش که تصاویری است از بمبئی و از اواخر دوره قاجاریه تا اوایل دوره پهلوی را در بر می‌گیرد. دیدن عکسها و مقایسه آنها با تحولاتی که در سال‌های اخیر در شیراز رخ داده، تماشای مراسم رسمی با حضور اهالی شهر با جشن و سرور تا روضه‌خوانی و تعزیه، از مناظر به چاپ برساند؟

پشتکار و همت آقای منصور صانع که شاگرد علاقه‌مندی بوده است و به توصیه استاد به گردآوری این کتاب کمر بسته ستودنی است. تنها نکته سئوالی است از انتشارات سروش. اگر ناشری می‌تواند کتابی را این چنین تمیز خوش چاپ و دقیق چاپ کند (و انتشارات سروش در این زمینه پرونده پر باری دارد) چگونه امکان دارد، همتای دیگر این کتاب را که تهران در تصویر است (پژوهش یحیی ذکاء و محمد حسن سمسار با عکسهای علی خادم) و می‌توانست در نوع خود کتاب نفیس ارزشمندی باشد، به آن وضع اسف‌بار به چاپ برساند؟

پیدایش عکاسی در شیراز. منصور صانع. سروش.

۱۳۶۹. ۵۲۰۰ ریال

از میان کتاب‌های مصوری که در سال‌های اخیر به بهانه‌های گوناگون منتشر شده است، بسیاری صرفاً جایگزین سوغاتی زعفران و خاتم شده‌اند. نفیس‌اند، خوش چاپند، عکسهای رنگین و چشم‌نواز دارند، به گونه‌ای جلوه‌ای از ایران را عرضه می‌کنند (خوش‌نویسی، عکس منظره، نقاشی آبرنگ و غیره)، و هدایای نسبتاً ماندگاری هستند (با قیمت‌هایی که در پشت جلدشان چاپ می‌شود بهتر است که باشند).

تالار آینه. امیر حسن جهل تن. انتشارات به نگار. ۱۳۶۹. ۱۴۰۰ ریال

هر بار رمان یا مجموعه داستانی از نویسندگانی ایرانی منتشر می‌شود موهبتی است برای خوشحالی و امیدواری علاقه‌مندان به ادبیات فارسی. اغلب مواقع اما، این شادی و امید دیری نمی‌پاید چرا که کتابها برآورنده توقع و انتظارات موجود نیستند. در نتیجه وقتی کتابی چاپ می‌شود که روان و سلیس است، راحت خوانده می‌شود (منظور از راحت خوانده شدن لزوماً ساده‌نویسی نیست، بلکه درست‌نویسی است. تا کی باید جمله‌های فارسی غلط

را به بهانه نوآوری تحویل گرفت؟)،

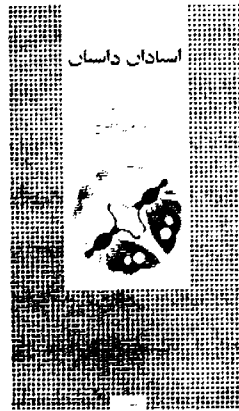
گرفته برداری ساده انگارانه از رمانهای غربی نیست (نفس گرفته برداری ایرادی ندارد اگر در چارچوب محتوا درست جا بیفتد) و صاحب شخصیت است، مایه دلخوشی است. تالار آینه کتابی است با شخصیت. روان و راحت خوانده می شود و خواننده در پایان کتاب را که می بندد مدتی در حال و هوای آن سیر می کند.

داستان در اواخر دوره قاجاریه اتفاق می افتد. پدری که پنهانی با مشروطه خواهان همکاری می کند. همسر زیبایش که مسلول و بستری است. دختر و دختر خوانده اش به اتفاق دده سیاه سر سپرده و فداکار و عمه ای عقیم و متمول شخصیت های اصلی

داستانند. شخصیت هایی که اصالت هم دارند. زنهایی که فردیت دارند، از خود شعور نشان می دهند و حضور دارند. نکته ای که در ادبیات معاصر ما نویسندگان مرد بیشتر به آن بها داده اند، امیر حسن چهل تن در به وجود آوردن فضا و مکان و آدم های دوره قاجاریه موفق است. هر چند سرانجام کتاب به موفقیت سر آغاز آن نیست. قلم او دوربین مو شکاف کارگردانی است

که به صحنه آرایبی و دقت میزانشن بیشتر از فیلمنامه بها داده است.

چهل تن جوان است و فرصت بسیار در پیش دارد، باید به او امیدوار بود.

اسادان داستان

استادان داستان،

مجموعه ای از آثار معروفترین نویسندگان جهان. ترجمه و انتخاب اسماعیل فصیح. نشر البرز. چاپ دوم ۱۳۷۰. ۲۹۰۰ ریال.

اسماعیل فصیح نویسنده و مترجمی است پرکار، پر بار، منزوی، بیزار از تبلیغات و مصاحبه های رایج و مرسوم، که خوانندگان پر و پا قرصی هم دارد. سر در جیب خود دارد و با دیگرانش کاری نیست. خیل خوانندگان فصیح او را بیشتر به عنوان نویسنده می شناسند تا مترجم. اما ترجمه های او (بیشتر در زمینه روانشناسی برای عام) کمتر از رمان هایش خواننده ندارد.

این بار نام او را بر کتابی می بینیم متفاوت از آثار قبلی اش. انتخاب و ترجمه تعدادی داستان کوتاه از نویسندگانی که به حق استاد این فن هستند. نویسندگان برگزیده او طیف

وسعی را در بر می گیرند: فصیح برای این گزینش سفری به دور دنیا کرده و از بزرگان ادبیات جهان از ژاپن تا ایرلند، و از چکسلواکی تا آمریکا داستانهای کوتاهی برگزیده است. برای تکمیل این مجموعه، از دو نویسنده ایرانی، صادق هدایت و بزرگ علوی

نیز دو داستان در این کتاب گنجانده شده که کار شایسته ای است. افزدون زند گینامه کوتاهی از هر نویسنده به همراهی فهرستی از آثار او و نیز زند گینامه خود مترجم به شناخت بیشتر مولفان کمک می کند.

این که تعدادی از این داستانها را بیشتر مترجمین دیگری هم ترجمه کرده اند از ارزش آن نمی کاهد (ترجمه نجف دریا بندری از یک گل سرخ برای امیلی عیناً نقل شده است). استادان داستان در عین آموزنده بودن کتابی است سرگرم کننده و خواندنی و با وجود ترجمه های نارسا و پر دست اندازی که این روزها به فور می بینیم، خواندن این داستان ها با نثری فصیح غنیمت است.

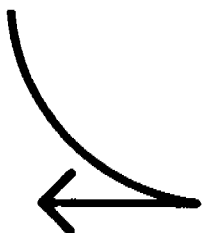
و حالی نیست که با لطیفه و حکایت شیرینی چاشنی نشده باشد، آن هم با جزئیات گرافیکی خاص نویسنده. نثر کتاب، نثر خاصی است که دیگر امروزه رایج نیست و بیشتر به نقل و حکایت شفاهی می ماند. اما یکدستی همین نثر خاص بیانگر، سبکی نوشتاری است که با عنوان کتاب هماهنگ است.

کتاب طهران قدیم شاید از نادر کتابهای مرجع (به هر حال نوعی مرجع است) باشد که علاوه بر دادن اطلاعات دقیق درباره آداب و رسوم فولکلوریک و عامیانه مردم تهران قدیم، گاه خواننده را از خنده روده بر می کند.

طهران قدیم. جعفر

شهری. انتشارات معین. چاپ دوم ۱۳۷۰. ۵۰۰۰ ریال.

سال پیش از همین نویسنده کتاب شش جلدی تاریخ اجتماعی تهران در قرن سیزدهم به چاپ رسید که در نوع خود مرجعی خواندنی و شیرین است. کتاب طهران قدیم که پس از سال ها نایاب بودن، برای دومین بار منتشر شده است، اولین مجلد از پنج جلدی است که نویسنده نوید چاپ آن را داده است. کتاب در

باغ بی برگی، یادنامه مهدی اخوان ثالث (م. امید)

۱۳۶۹ - ۱۳۰۷

به اهتمام مرتضی کاخی.
نشر ناشران (متشکل از یازده ناشر). ۱۳۷۰.

۸۰۰۰ ریال.

همزمان با نخستین سالمرگ زنده یاد اخوان ثالث، سه کتاب یادنامه منتشر شد. ناگه غروب کدامین ستاره (بزرگمهر)، دفترهای زمانه، بدرودی یا مهدی اخوان ثالث و دیدار و شناخت م. امید (سیروس طاهباز) و باغ بی برگی. کتاب های طاهباز یاد نامه ای است بسیار شخصی و خصوصی و تلاش یک تنه دوستی است در رشای عزیز از دست رفته اش. از دو کتاب دیگر به باغ بی برگی به سبب پشتوانه گروهی ناشران به نامی که به همت آنها کتاب به چاپ رسیده و نیز وسواس و دقت نظرگرد آورنده آن، مرتضی کاخی، علی رغم بهای سنگین، کتاب شکل تر و موفق تری است. پر باری کتاب نه تنها به سبب مجموعه مقالات و اشعار گرد آوری شده که به دلیل آلبوم عکسی منحصر به فرد از دوره های مختلف عمر زنده یاد اخوان ثالث است. کتاب از پنج بخش اصلی، سال شمار زندگی اخوان و بخش پایانی که شامل چند دست نوشته و

پیام های تسلیم است، ترکیب شد. بخش های اصلی عبارتند از: اخوان در چشم دیگران (شعر)، اخوان در چشم دیگران (نقد و نظرها و خاطره ها)، از بهترین های اخوان، دیگرها و دیگران از چشم اخوان، و اخوان به روایت تصویر. مجموعه ای از بهترین مقالات و منتخبی از بهترین شعرهای امید توام با نفاست چاپ، کاغذ و صحافی، یادنامه ای پدید آورده برارنده آن همیشه بزرگ شعر معاصر ایران.

هنر ایران در دوران

پارتی و ساسانی. رمان گیرشمن. ترجمه بهرام فره وشی. انتشارات علمی و فرهنگی.

چاپ دوم ۱۳۷۰. ۱۰۰۰۰ ریال.

تجدید چاپ و انتشار کتاب هنر ایران پس از بیست سال خیر خوشی بود. هر چند بهای گران آن دست خریداران اصلی را، که دانشجویان هنر هستند، از دامن کتاب کوتاه نگاه می دارد.

کتاب هنر ایران در میان کتابهای مشابه ارزش والایی دارد. نویسنده آن باستانشناس معروف فرانسوی، سالیان دراز در ایران به کاوشگری های باستانشناسی مشغول بوده است. گیرشمن با دانش وسیعی که در زمینه هنر کهن در این منطقه دارد،

پس از مقایسه هنر ایران در دوره پارتی و ساسانی با آثار مشابه در کشورهای همسایه، نشان می دهد که «هنر پارتی مهر و نشانی مخصوص به خود دارد و شکل های هنری اینان که از استپ های شرقی آمده اند از نظر ایرانی بودن خالص تر از هخامنشیان است و هنگامی که به وسیله ساسانیان باز گرفته می شود بداند. شاد باشد.

نمودار مرحله بسیار مهمی در تاریخ هنر ایران است.»

هنر ایران از پر تصویرترین بوده. به موضوع احاطه دارد، خوب کتابهای نوع خود است (یکی از علل گرانی آن نیز همین است) که در تفهیم راضی نگاه می دارد.

مطالب کتاب کمک بسیار بزرگی از میان ترجمه های خانم خوشدل است. فهرست و فرهنگنامه واژه ها و نام ها و کتابشناسی آخر کتاب، بخش عموم، کتاب شفای زندگی مقامی ویژه دارد. خانم لویزی می نویسنده کتاب شخصاً موفق شده بیماری سرطان خود را با نگاه مثبت به زندگی و دگرگونی که درباره هنر ماد و هخامنشی است. امیدواریم مجلد دوم هم هر چه زودتر به زیور طبع آراسته گردد.

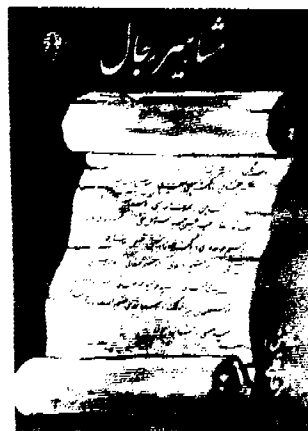
شفای زندگی.

لویزی می. ترجمه گیتی خوشدل.

دنیای مادر. ۱۳۶۹. ۱۳۰۰ ریال.

در سالهای اخیر بازار کتاب های روانشناسی برای عموم و درمان با فرآورده های طبیعی بسیار داغ بوده و هفته ای نیست که سر و کله یکی از این

او کمک پزشکی و دارو را رد نمی کند، اما هدفش این است که: «بتوانید با همکاری با پزشک خود و با یاری او، برای تندرستی و سلامت بیشتر به دلایل نهفته و علل و روانی مشکلات و بیماری خوش پی ببرید...» برای درک بهتر کتاب شفای زندگی باید ابتدا آخرین بخش آن را خواند.

مشاهیر رجال. باقر

عاقلی. نشر گفتار. ۱۳۷۰. ۲۵۰۰ ریال

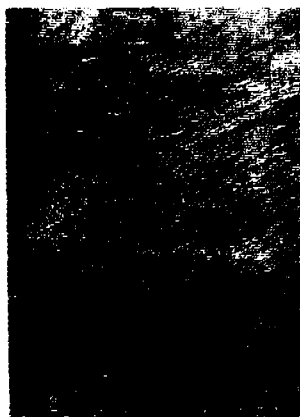
نام دکتر باقر عاقلی در سال‌های اخیر، برای خوانندگان تاریخ معاصر نامی آشناست. زندگینامه‌های دکاءالملک فروغی و داور و نیز روزشمار تاریخ ایران از آثار اوست که با اقبال نیز روبرو بوده است. کتاب

حاضر اما، هر چند نام او را بر روی جلد دارد، اثر خود او نیست. دکتر عاقلی این بار زندگینامه کوتاه بیست و دو شخصیت نامی ایران در قرن اخیر را، که نویسندگان و محققین و مورخین دیگر نوشته‌اند، در یک مجلد گرد آورده. و به نقل از مقدمه کتاب سعی او در گزینش این گونه بیوگرافی‌ها «در حقیقت انتخاب بهترین‌هاست».

برخی از نویسندگان برگزیده گاه خود از زمره کسانی هستند که زندگینامه‌های خود آنها پیشتر به چاپ رسیده یا جا دارد که به چاپ برسند. از آن جمله‌اند عباس اقبال آشتیانی، محمد تقی بهار، دکتر قاسم غنی و عبدالله مستوفی.

بعضی از کسانی که شرح حالشان در این کتاب گرد آمده، از سیدجمال‌الدین اسدآبادی تا قاسم غنی از زمره رجالی هستند که قبلاً

زندگینامه‌های مفصلشان به صورت کتاب یا کتاب‌هایی منتشر شده است. کتاب با این شکل موجود بیشتر مقبول کسانی است که مایلند هر چه سریعتر بیشترین اطلاعات اولیه را در مورد شخصیت‌های مورد بحث به دست آورند. جای کتابشناسی در کتاب خالی است که برای چنین کتابی کمبود بزرگی محسوب می‌شود.

سالهای ابری. علی

اشرف درویشیان. انتشارات اسپرک.

۱۳۷۰. ۴ جلد ۱۵۰۰۰ ریال
علی اشرف درویشیان نویسنده و پژوهشگر پر کاری است. از او تاکنون پنج مجموعه داستان، دو داستان بلند و رمان، شش کتاب برای کودکان و نوجوانان و هفت کتاب از مجموعه مقالات و گردآوری‌ها به چاپ رسیده است.

سالهای ابری بعد از کتاب ده جلدی کلیدر، طولانی‌ترین رمانی است که در سالهای اخیر منتشر شده است. این بار نیز نویسنده‌ای شهرستانی، با سترگ اثری ۲۲۶۹ صفحه‌ای (که یازده بار بازنویسی شده است) به میدان آمده. باید دست به قلم داشت تا متوجه وسواسی شد که نویسنده در آفرینش کتاب به کار برده است. هر چند

غلط‌های چاپی فراوان کتاب قاعدتاً باید دل‌پر وسواس او را به درد آورده باشد. درویشیان قلمی دل‌سوخته دارد (اگر بشود چنین صفتی را برای قلم به کار برد). کتابهای او را برای سرگرمی و وقت‌گذرانی نمی‌شود خواند. در نوشتن رسالتی دارد: تصویر ریز و دقیق مصایب و فلاکت‌توده مردم. به قول یکی از خوانندگان کتاب او، محال است آنچه او می‌نویسد فقط از تخیل نشأت گرفته باشد، حتماً بسیاری از این تجربه‌ها را روی پوشش لمس کرده است.

کتاب در ادبیات داستانی معاصر حادثه‌ای است و پرداختن به آن از حد این مقال فراتر است و به زمان نیاز دارد.

صد فیلم تاریخ

سینمای ایران. به انتخاب احمد امینی. انتشارات فیلم.

۱۳۷۰. ۲۶۰۰۰ ریال
سینمای داستانی ایران امسال (۱۳۷۰) شصت ساله شد. اما کیک تولد این هنر پا به سن گذاشته ملی به عوض شصت شمع، با انتخاب صد فیلم از بهترین‌های تاریخ آن‌ترین شد.

احمد امینی که خوانندگان مطالب سینمایی با نقدهای او آشنا هستند همتی کرده و کتابی فراهم

برای نخستین بار منتشر می‌شود. تورق کتاب برای قدیمی‌ترها خاطره‌انگیز و برای جوانترها آموزنده و مرجع و برای همگان سرگرم‌کننده است.

کاوشی در یافتن فصل مشترک

نامنامه‌ای به تغال

نام آوران فرهنگ ایران *

فرهنگ زندگینامه‌ای است که حاوی شرح حال گروهی از مشاهیر علم و فرهنگ ایران است. در پیشگفتار کتاب گفته شده: «به علت محدودیت زمانی، کمبود پژوهشگر و در اختیار نبودن منابع کافی در این مجموعه از بسیاری از چهره‌های درخشان و تابناک اسم برده نشده است. در این کتاب شرح حال کوتاه ۸۵۸ تن از نام آوران فرهنگ ایران براساس تقسیم بندی جغرافیایی قدیم ایران آورده شده است.»

در اینکه چرا این فرهنگ براساس تقسیم بندی جغرافیایی تنظیم شده در مقدمه توضیحی داده نشده است. مگر نه این است که تمام این بزرگان ایرانی بوده و به تمام این کشور تعلق داشته‌اند؟ «کمبود پژوهشگر و...» عذری است که از وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی پذیرفتنی نیست. اگر وزارت ارشاد که متولی امور فرهنگی و هنری مملکت است وقت و پژوهشگر و منابع این کار را ندارد، پس چه کسی یا دستگاهی باید این امکانات را داشته باشد؟

شرح حال رجال ایران به قلم مرحوم

مهدی بامداد

را اغلب محققان و کتابخوانان دیده‌اند. این زندگینامه شش جلدی که شرح حال رجال ایران را در چند قرن به دست می‌دهد، بدون امکانات دولتی فراهم آمده و از آن تحسین‌انگیزتر فهرست کتابهای چاپی فارسی است که به

کاوش

آن دوران گفت و گو کرده است. شاید برای خواننده‌ای که آثار مربوط به این دوران را خوانده باشد، کتاب شوکراس حرف تازه‌ای نداشته باشد. اما شیوه نگارش و بیان مطالب به گونه‌ای است که حتی چنین خوانندگان نیز آن را با علاقه خواهند خواند. آن بخشهایی که مربوط به بیماری شاه و تلاشهایی که برای مداوای وی صورت گرفته است، شاید با این جزئیات در کتابهای دیگر نیامده باشد.

بر سر هم کتاب اثری گزارشی و ژورنالیستی است، اما دقت در بیان بسیاری مطالب و کوشش در جمع آوری اطلاعات در آن تحسین برانگیز است.

یکی از سئوالهایی که برای خواننده مطرح می‌شود این است که چرا نویسنده درباره پرویز ثابتی این اندازه به اختصار سخن گفته است. درباره ثابتی که یکی از مهره‌های مؤثر دستگاه اطلاعاتی در دهه آخر حکومت شاه بود، نویسنده تنها به این بسنده کرده که بنویسد: «عملیات اطلاعاتی ساواک را مردی اداره می‌کرد که کت شلوار و کراوات ایوسن لوران می‌پوشید و پرویز ثابتی نام داشت. وظایف او بسیار گسترده بود.»

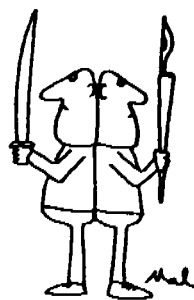
متن اصلی کتاب در سال ۱۹۸۸ منتشر شده و ترجمه فارسی آن از فروش‌ترین کتابهای یکسال گذشته بوده است. پنجمین چاپ آن در تیراژ ۲۰۰۰۰ نسخه به تازگی به بازار عرضه شده و مجموع تیراژ ۵ چاپ آن ۱۰۱۰۰۰ نسخه بوده است.

آخرین سفر آخرین شاه

روز ۲۶ دی ماه ۱۳۵۷ (۱۶ ژانویه ۱۹۷۹) محمدرضا پهلوی برای همیشه از ایران می‌رود. آخرین سفر شاه* نوشته ویلیام شوکراس، ترجمه عبدالرضا هوشنگ مهدوی، شرح ماجراهایی است که آخرین شاه ایران در آخرین سفرش - سفری طولانی، هولناک و بدون مقصد - با آنها روبرو بوده است. نویسنده در این کتاب جای جای به گذشته بر می‌گردد و به بیان وقایع مهم دوران حکومت شاه و توصیف بازیگران آن عصر می‌پردازد.

پس از پیروزی انقلاب، کتابهای فراوانی درباره ماجراهای واپسین روزهای حکومت سلطنتی به قلم ایرانیان و فرنگیها نوشته شده است. اما می‌توان گفت کتاب حاضر چکیده مطالب بیشتر آن کتابی را در خود دارد که به نحوی هنرمندانه در کنار هم قرار داده شده است و خواننده‌ای که مجال و حوصله خواندن تمام آن کتابها را نداشته باشد، می‌تواند با خواندن این کتاب اطلاعاتی از ماههای پایانی حکومت شاه و ماههای آخر عمرش بدست آورد. این کتاب در واقع به نوعی تاریخ مختصر حکومت شاه هم هست، البته بر شخصیت‌ها و رویدادهای خاصی تکیه شده است.

نویسنده از اغلب آثاری که درباره وقایع آن روزها نوشته شده بهره برده و با بسیاری از مسؤولان و دست‌اندرکاران

همت مرحوم خانبابا مشار فراهم شده است. اگر این دو بزرگوار از کمبود امکانات و منابع می گفتند حق داشتند. اما این سخن از وزارت ارشاد پذیرفتنی نیست.

ملاک درج نام افراد در این مجموعه روشن نیست. به نظر نمی رسد در ثبت نام اشخاص ملاک و میزانی وجود داشته است. به نام اشهر اشخاص توجهی نشده است. می دانیم که نام خانوادگی در ایران از سال ۱۳۰۴ هـ. ش. مرسوم شد. اینکه نام افراد چند قرن پیش را به صورت نام و نام خانوادگی بیاورند درست نیست. مثلاً ملاصدرا را شیرازی، صدرالدین، و فخرالدین اسعد گرگانی، گرگانی، فخرالدین اسعد و مسعود سعد سلمان سلمان، مسعود ثبت شده است. تازه در همین کار اشتباه یک دستی وجود ندارد و سلمان ساوجی همان سلمان ساوجی ثبت شده است.

در ذیل نام جلال آل احمد، آنجا که به فهرست آثار او پرداخته شده، نام مهمترین کتاب وی یعنی **غرب زدگی** آورده نشده است. همچنین ذیل نام محمد قزوینی از کتاب مهم او، **تاریخ عصر حافظ** نامی برده نشده است.

در ذیل شرح حال جلال آل احمد نوشته شده: «جلال تحصیل...» ذکر نام کوچک فرد که نشانه صمیمت است در کتابهای مرجع مرسوم نیست. همچنین نوشته شده آل احمد دکترای ادبیات فارسی را از دانشگاه تهران گرفت که درست نیست. آل احمد در دوره دکتری پذیرفته شد ولی دکتری نگرفت.

صفحه آرایی کتاب هم مناسب برای کتاب مرجع نیست و در هر صفح بخش زیادی سفید و بدون مصرف مانده است.

امپراتور

امپراتور را که تا پایان می خوانیم، احساس می کنیم که هایل سلاسی را به خوبی شناخته ایم و حتی گمان می بریم که او را از نزدیک هم دیده ایم! اگر این کتاب زند گینامه دقیق و مفصل آخرین امپراتور حبشه بود، این احساس چندان عجیب نبود، اما امپراتور اصلاً چنین خصوصییتی ندارد. یعنی نه به روال معمول زند گینامه ها (که معمولاً از تولد شخصی آغاز می کنند و با نظم زمانی پیش می آیند) نوشته شده و نه کتابی مفصل است. توفیق نویسنده در ارائه تصویری درخشان از امپراتور کهنسال حبشه، اثر او را در حد یک شاهکار هنری قرار می دهد. که به قول الوین تافلر (در نقل قولهای آغاز کتاب ترجمه کامشاد) سرشار از کلمات قصار است.

کتاب حاصل گفت و گوی کاپوشینسکی با چند تن از کسانی است که در دربار هایل سلاسی مصدر کار بوده اند و پس از سقوط وی در گوشه و کنار آدیسی آبابا پنهان شده بود و کاپوشینسکی مخفیانه به دیدن آنان می رفته و گفتارشان را ثبت می کرده است. امپراتور، بازگویی هنرمندانه سخنان این اشخاص است. این گفتارها ساده و بی پیرایه اند که به خواننده به روشنی فضای دربار امپراتور، شخصیت و رفتار او، کشور تحت سلطه او را می نمایاند.

«امپراتور در امتداد خیابانهای باغ قدم می زند و قدیم رئیس جاسوسهای قصر یک گام پشت سر بکشد حرف می زند. کی با کی ملاقات کرده، در کجا، و

درباره چه صحبت کردند. دارند بر علیه چه کسی توافق می کنند... اعلیحضرت همایونی پرسشی نمی پرسند... قدم می زنند و گوش می دهند گهگاه مقابل قفس شیری می ایستند و ران گوساله بی را که مستخدم به دستشان می دهد برای آن پرت می کنند. درنده خوبی شیر را تماشا می کنند... سپس به پلنگها نزدیک می شوند، که در زنجیرند، و به آنها دنده گاو می دهند (ص. ۵۰ ترجمه امامی)

در کنار تصویری که از رفتار و شخصیت هیلاسلاسی ترسیم می شود خواننده فضای حبشه را نیز می شناسد. شرح واقعه یک کودتای نافرجام که اسفاواسن پسر هیلاسلاسی نیز همدست بوده اعلامیه شورشیان را از رادیو خوانده به شکلی خنده آور فضای قرون وسطایی این کشور را نشان می دهد. در اعلامیه آمده بود «در سالهای اخیر رکود بر حبشه چیره شده است... در سرتاسر اجتماع جو نارضایتی و سرخوردگی گسترده است در هیچ کجا، در هیچ زمینه پیشرفتی دیده نمی شود... ولیعهد اعلام کرد که یک حکومت خلق تشکیل شده و خود را رئیس دولت خواند. اما آن روزها تعداد ناچیزی از مردم رادیو داشتند، و اعلامیه باد هوا شد و آب از آب تکان نخورد!

پایتخت آرام بود. کسب و کار رواج داشت... کمتر کسی چیزی شنیده بود و آنها که خبر را شنیده بودند از قضیه سر در نمی آوردند. مطلب مربوط به دربار بود، و دربار برای آنها همواره نارسا، دست نیافتنی، رسوخ ناپذیر، غیرقابل فهم در کره ای دیگر بوده است (ص ۱۱۸ کامشاد)

چون کتاب درباره هیلالاسی و حبشه است شاید باعث عدم رغبت گروهی از خوانندگان شده باشد که به حبشه و امپراتور سابق آن علاقه‌ای نداشته‌اند، اما باید گفت که این عدم علاقه نباید آنان را از خواندن کتاب رویگردان کند. قدرت، عقب‌ماندگی، توتالیتاریسم، استبداد شاید در کمتر کتابی به این حجم اینگونه درخشان و ساده بیان شده باشد.

۱. این کتاب دو ترجمه فارسی دارد: امپراتور ترجمه حسن کامشاد. (تهران) سازمان انتشارات و آموزش انقلاب اسلامی، ۱۳۶۷ (۲۵۰ ص ۶۰۰ ریال و امپراتور ترجمه گلی امامی: تهران، نشر نقره ۱۳۶۹ ۲۳۹ ص ۱۲۵۰ ریال و هردو معتبر و قابل استفاده.

«مشاهیر رجال» به روایت مشاهیر رجال

از جمله حوزه‌هایی که آثار مربوط به آن پس از انقلاب مورد توجه کتابخوانان قرار گرفت تاریخ ایران خصوصاً تاریخ دوران قاجار و پهلوی بود. و تعداد نسبتاً زیادی کتاب مربوط به این دوران (البته خیلی بیشتر مربوط به دوران قاجار) منتشر شد. این بازار برای کتابهای تاریخی پس از فروکش کردن تب انتشار کتابهای سیاسی (اصطلاحاً جلد سفید) بود. استقبال از کتابهای تاریخی دوره قاجار به حدی بود که یک مؤسسه برنامه انتشاراتی خود را منحصر به انتشار کتاب در این زمینه کرد. در اینجا وارد این بحث نمی‌شویم که چه عاملی باعث روی آوردن مردم به کتابهای تاریخی شد.*

بازار کتابهای تاریخی معاصر نیز پس از چندی از رونق افتاد. در اینکه چه عاملی باعث رویگردانی خوانندگان از کتابهای تاریخی شد دلایلی ذکر شده است. اما به نظر می‌رسد از میان این علت‌ها، کهنگی بسیاری از کتابها و بارکم اطلاعاتی آنها و اینکه فاقد تجزیه و تحلیل رویدادها بود عامل مهمی در پس زدن این کتابها از سوی مردم بود. بسیاری از این کتابها، تجدید چاپ کتابهای چاپ سنگی ۸۰، ۹۰ سال پیش بود که تاریخ از نگاه مورخان نوعی افسانه و در بهترین حالت ذکر رویدادها بود. برخی از آن آثار نیز تنها جنبه سندی داشت و تنها به کار محققان می‌خورد.

مشاهیر رجال* که به کوشش باقر عاقلی فراهم آمده مجموع‌های است از ۲۲ زندگینامه درباره رجال ایران (بیشتر در قرن اخیر) که بسیاری از

نویسندگان این زندگینامه‌ها خود از رجال ادب و سیاست ایران در دوران نگرش بسیاری از نامداران عرصه علم و معاصر بوده‌اند. زندگینامه‌های منتشر شده در این مجموعه پیش از این در می‌یابد.

کتابها و نشریه‌های مختلف چاپ و منتشر شده بود و اینک یکجا گرد آورده شده است. سیدجمال الدین اسدآبادی به قلم سید حسن تقی‌زاده، دو زندگینامه از وثوق‌الدوله یکی به قلم ملک‌الشعرای بهار و دیگری به قلم دکتر جواد شیخ‌الاسلامی، ذکاءالملک فروغی به قلم ابراهیم خواجه نوری و تیمورتاش به قلم دکتر قاسم غنی از جمله زندگینامه‌های مندرج در این کتاب است.

تاریخ نگارش اغلب این زندگینامه‌ها دست کم به ۲۰ سال پیش باز می‌گردد. در آن دوران، هم برخی ملاحظات مانع بیان برخی واقعیتها بود و هم بسیاری سنها در پاره‌ای افراد که در این سالها منتشر شده در دسترس نبود. اکنون دقت بازنگری اساسی در این زمینه است باید زندگینامه رجال معروف ایرانی با استفاده از منابع و مدرکهای جدید نوشته شود. از این امکان مهمتر، تحولی است که در اثر

حوادث و وقایع چند سال اخیر ایران و جهان در ذهن بسیاری از نویسندگان و مورخان به وجود آمده و تاحد زیادی یکسونگری را در آنان کاهش داده است. این گرایش به انصاف و حقیقت جویی نیز می‌تواند در درک وقایع تاریخی و شناخت درست شخصیت‌ها موثر واقع شود.

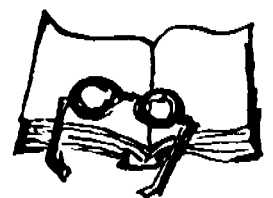
در پایان باید گفت که ارزش مجموعه مشاهیر رجال بیشتر به خاطر نکته‌ای است که در عنوان این گفتار نیز مستتر است. این نکته همان اهمیت بیشتر نویسندگان این زندگینامه‌ها است. با

+ چاپ پنجم. تهران، نشر البرز، ۱۳۷۰ ۵۶۲ ص. مصور.

+ چاپ دوم. وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی. دفتر پژوهشها و برنامه‌ریزی فرهنگی (بی‌تا) ۶۹۶ ص.

+ خوانندگانی که به این موضوع و بحث درباره آن علاقه دارند می‌توانند نگاه کنند به: «علت توجه عمومی به تاریخ معاصر چیست؟» که گفت و گویی است با چند صاحب نظر در کتابهای ایران که به همت دکتر چنگیز پهلوان در سال ۱۳۶۶ توسط نشر نو منتشر شده است. + نشر گفتار، ۱۳۷۰، ۳۸۹ ص.

درد دست انتشار

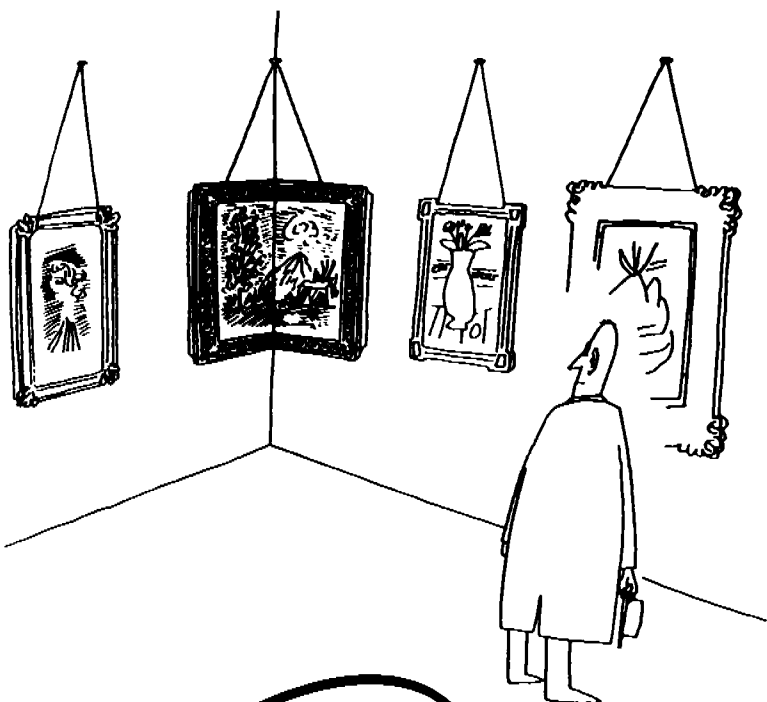
یکی از «تابو»های ترجمه در ایران کتاب مشهور جیمز جویس، نویسنده ایرلندی یعنی «اولیس» (یا به قول آقای امامی «پولی سیز») است.

سالهاست که همه مترجمین و علاقمندان ادبیات این اثر و نیز کار ارزشمند پروست «در جستجوی ایام از دست رفته» را غیر ممکن می دانستند. اما با ترجمه جلد اول از رمان ۷ جلدی پروست به همت آقای مهدی سبحانی، خبر شدیم که طلسم اولیس هم شکست و این کتاب بزودی به چاپی نفیس آذین خواهد یافت.

این کار را مدیون آقای منوچهر بدیعی هستیم که سال گذشته ترجمه «جاده فلاندر» اثر کلود میمون را از او خوانده ایم. کتاب «اولیس» در اصل ۴ جلد نشر می شود، چرا که ملحقات و منظماتی هم دارد. یک جلد به خود کتاب و ترجمه اش اختصاص دارد، و جلدن فقط به پانویس ها و توضیحات کتاب اختصاص دارد، که در اصل چیزی همسنگ و برابر کتاب است. جلد سوم به مجموعه ای از نقدها و نظرها و بررسی های کتاب مربوط است. کتابخانه اولیس اکنون خود یک کتابخانه عظیم است و آقای بدیعی همت کرده اند و چند نقد و بررسی از آن تعداد را انتخاب و ترجمه کرده اند.

اما جلد چهارم اختصاص به ترجمه «چهره هنرمند بمثابه مرد جوان» دارد که همه جویس دوستان و جویس شناسان می دانند که خواندنش بر خواندن اولیس از واجبات است. هر چند این کتاب توسط مترجم نامدار معاصر آقای پرویز داریوش ترجمه شده بود اما آقای بدیعی همت کرده اند آنرا دوباره ترجمه کرده اند.

کتاب توسط انتشارات نیلوفر به زودی منتشر خواهد شد.

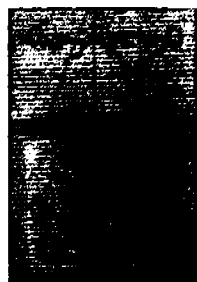
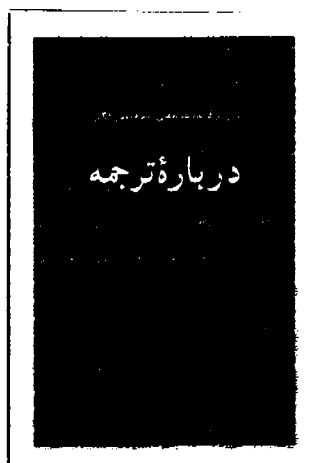
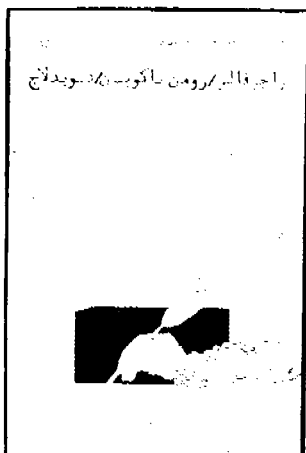

اولیس

جیمز جویس

توضیح

- ۱ - بخش کتابگزاری وظیفه خود می داند که کلیه کتب منتشر شده در هر فصل را به دقت معرفی کند. اما در شماره اول بنا را به این گذاشت که منتخبی از کتب قابل طرح و معرفی طی دو فصل بهار و تابستان را بررسی و معرفی کند. از شماره آینده به هدف ذکر شده در بالا خواهیم پرداخت و کلیه کتب در تمام زمینه های علوم انسانی، هنرها و علوم محض معرفی خواهند شد.
- ۲ - پیام کتابخانه شماره اول خود را برای آغاز بحث بررسی و نقد کتاب مناسب تشخیص نداد. بهتر دیدیم که شماره اول رابه معرفی بگذرانیم، اما از شماره دوم مبحث بررسی و سپس نقد و تحلیل کتب را آغاز خواهیم کرد.
- ۳ - از کلیه ناشران تهران و شهرستان ها، دولتی و خصوصی دعوت می شود که صورت کامل کتب منتشر شده خود را - و نیز صورت کتب تازه منتشر شده و حتی در دست انتشار و قرارداد خود را برای پیام کتابخانه و بخش کتابگزاری ارسال دارند.
- ۴ - کلیه ناشران و نویسندگان و محققان مترجمان که مایلند کتاب هایشان مورد نقد و بررسی قرار گیرد می توانند دو جلد از کتابشان برای بخش کتابگزاری پیام کتابخانه ارسال دارند.

معرفی سه کتاب درباره ترجمه

تاریخچه ترجمه

فرانسه به فارسی در ایران از آغاز تاکنون داود نوابی پیام کتابخانه در تدارك تهیه بخش ترجمه بود که به کتاب بسیار ارزشمند و پراز اطلاعات آقای نوابی، عضو هیئت علمی دانشگاه کرمان دسترسی یافت. آقای نوابی به این مهم دست یازیده‌اند و تاریخچه ترجمه را در ایران از ازمینه پیشین تا زمان حال بررسی و ذکر کرده‌اند. ابتدا از سده‌های پیشین می‌آغازند و سپس طی فصولی با عناوین دوره مغول - دوره تیموری - دوره صفویه تا زمان قاجار می‌رسند و سپس با بررسی ترجمه‌های اولیه دوره قاجار از زبان فرانسه، تاریخچه دقیق و جذابی از فن ترجمه را ارائه می‌دهند. سپس به فصل آغاز قرن می‌پردازند و به رواج نمایشنامه نویسی و اجرای نمایشنامه‌های خارجی و مترجمین بعد از انقلاب مشروط. بحث ایشان به زمان معاصر می‌رسد و آغاز ترجمه به شکل جدید را در دوران بعد از جنگ دوم

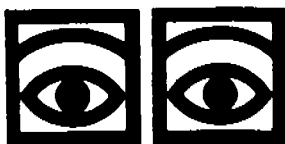
و شهریور ۲۰ پی می‌گیرند، و با ذکر پیدایش سازمان فرانکلین به رواج ترجمه از انگلیسی می‌پردازند و با ذکر نمونه‌هایی از آثار ترجمه شده از فرانسه بخش اول کتاب را به پایان می‌برند. در بخش دوم ایشان فهرست جالب و نسبتاً کامل از آثار ترجمه شده از فرانسه و آثار نویسندگان فرانسوی و سپس ترجمه مقاله‌های ترجمه شده از فرانسه کتاب را به پایان می‌برند. فهرست ایشان بسیار راهگشا و جالب است.

کتاب به سال ۱۳۶۲ نوشته شده و در سال ۱۳۶۳ برای اولین بار به چاپ رسیده است.

درباره ترجمه

برگزیده مقاله‌های نشر دانش (۳)
نشر دانشگاهی - چاپ سوم - ۱۳۷۰
- ۳۲۰ ص

گرامی ماهنامه نشر دانش، از سال ۱۳۶۵ با گردآوری و تنظیم مقالات مندرج در مجله و چاپ آنها به شکل کتاب‌های مستقل یک اقدام فرهنگی بسیار مؤثر را آغاز کرد.

سومین کتاب از این سلسله کتاب‌ها به چاپ برگزیده‌ای از مقاله‌های مربوط به مباحث ترجمه در شماره‌های گذشته نشر دانش اختصاص دارد. این کتاب شامل ۲۷ مقاله است که در ۵ بخش مجزا طبقه‌بندی شده‌اند.

بخش اول که به مسایل ترجمه می‌پردازد، با ذکر مقالاتی در کلیات ترجمه، تعریف ترجمه و صفت مترجمان همراه است، و مقاله بسیار ارزشمند و خواندنی آقای ابوالحسن نجفی درباره مساله امانت در ترجمه زینت بخش این قسمت است. مقاله جالب دیگر این بخش درباره احوال مترجمان به مسایل اصل ترجمه و نقش مترجمان می‌پردازد.

بخش دوم به تاریخچه ترجمه اختصاص دارد و درباره انتقال علوم یونانی به جهان اسلام از طریق ترجمه و پا گرفتن نهضت ترجمه در قرون اولیه اسلامی می‌پردازد. بخش سوم به مسایل زبان فارسی و امکانات آن در ترجمه متون مختلف اختصاص دارد. در این فصل درباره مشکلات ترجمه متون علمی، و دشواری‌های واژه‌گزینی و کوشش برای ایجاد نوعی تعادل و توازن و یکپارچگی در انتخاب واژگانی مشترک برای مباحث علمی تاکید دارد. مقاله جالب آقای داریوش صفوی درباره دشواری‌های واژگان موسیقی بحثی مستدل را پیش می‌کشد.

بخش چهارم مجموعه‌ای از نقد کتابهایی است که به مساله ترجمه اختصاص داشته است و چند نقد قدیمی نشریه را بازگو کرده است.

و بخش پنجم يك کتابشناسه ترجمه است که بسیار جالب توجه است. نقل دو بحث اصلی این بخش از وظایف بخش کتاب

شناسی پیام کتابخانه بود که اولین گزارش ویژه بخش کتابشناسی خود را به بحث ترجمه متون ادبی اختصاص داده است. این دو مطلب، یکی کتابشناسی ترجمه و واژه‌سازی و معادل‌یابی است و دیگری کتابشناسی ترجمه به زبان انگلیسی که هردو بسیار سودمندست و می‌تواند به عنوان کتاب مرجع راهنمای علاقمندان به مطالعه بیشتر در زمینه ترجمه قرار گیرد.

زبانشناسی و نقد ادبی

راجر فالر - رومن یا کوبسون - دیوید لاج

مریم خوزان - حسین پاینده
نشر نی - چاپ اول، ۱۳۶۹ - رقعی
- ۱۲۰ ص

این کتاب در اصل از سه مقاله تشکیل شده است. هر سه مقاله به موضوعی نسبتاً واحد: کاربرد زبانشناسی در نقد متون ادبی می‌پردازد، که البته مقاله سوم در اصل نقد و تفسیری بر مقاله دوم است.

نخستین مقاله این مجموعه نوشته‌ای است از راجر فالر، از زبان‌شناسان برجسته انگلیس که استاد زبان شناسی در دانشگاه ایست انگلیاست و حدود ۱۲ جلد کتاب در زمینه زبانشناسی و ارتباط آن با ادبیات منتشر کرده است - از کتب معروف او نقد زبانشناختی، زبانشناسی و رمان - سبک و ساختار در ادبیات و فهم زبان را می‌توان نام برد. او از اولین منتقدانی است که کوشید تا به يك الگوی دقیق و جامع در نقد متون ادبی از دیدگاه زبانشناسی دست یابد.

مقاله او درباره بررسی ادبیات به منزله زبان به ماهیت زبان ادبی می‌پردازد و با دیدگاه‌های پیشینیان - از جمله یاکوبسن - مخالفت می‌کند.

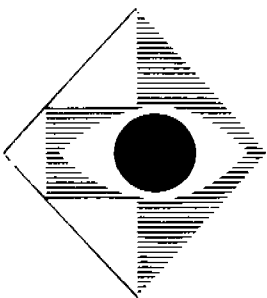
دومین مقاله از رومن یا کوبسون، از مهم‌ترین و معروف‌ترین زبان‌شناسان جهان و پیش‌کسوت زبانشناسی است. او از بنیان‌گذاران محفل زبان‌شناسی مسکوست. او واضح نظریه «فرمالیسم روسی» است که هنوز ازیر طرفدارترین گرایش‌های نقد ادبی - حتی در این روزهاست.

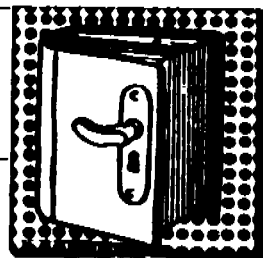
مقاله او درباره قطب‌های استعاری و مجازی در زبان در واقع دوگونه آسیب بر زبان را بررسی می‌کند.

مقاله سوم از دیوید لاج، منتقد ادبی و رمان‌نویس معاصر انگلیسی درباره زبان در ادبیات داستانی پیشرو و نوگرا و زبان استعاری در این ادبیات است. او استاد دانشگاه بیرمنگام است و طرفدار نظریات یاکوبسن است.

علاوه بر این سه مقاله، کتاب دو مقاله پیوندان دیگر را هم دارد، که یکی از یاکوبسون از کتاب زبانشناسی و شعرشناسی و دیگری از فالر تحت عنوان ادبیات به منزله کلام است.

خواندن کتاب را برای همه علاقمندان زبان شناسی توصیه می‌کنیم.

عمومی - کلیات

فرهنگ‌ها

فرهنگ زبان فارسی امروز

غلامحسین صدری افشار - تسرین حکمی
- نسترین حکمی
نشر کلمه - چاپ اول - وزیری - ۱۰۳۰ ص.

یکی از مشکلات ما این است که یک فرهنگ عمومی کوچک و ساده و در دسترس اما در حد خود جامع و کامل نداریم. جدا از فرهنگ دهخدا، معین و... تجربه نگارش یک فرهنگ روزمره توسط اساتید بنیاد دهخدا گذاشته شد اما با سرعتی حلزونی پیش می‌رود و از هم اکنون هم پیداست که شاید چندان قرین موفقیت نباشد.

کتاب حاضر کوششی ست در راه رسیدن به چنین فرهنگ ساده و جامعی، که از هم اکنون، هنوز سیاهی‌های چاپش خشک نشده، یک بغل نقد و تفسیر و انتقاد را یک‌کمی می‌کشد. کتاب تعریف و معنای بیش از ۳۰ هزار واژه و عبارت و ترکیب روزمره غیر مهجور زبان فارسی را در خود دارد.

فرهنگ کامل آلمانی به فارسی

ساسه - هورن - دیکسون

مهندس حسین کاظم زاده

کمانگیر - وزیری - چاپ اول - ۹۳۰ ص
راستش به این شکل نوظهور جدیدی که در ساختار این کتاب به کار رفته اگر بخواهیم فرهنگ بسازیم بر مشکلات زبان افزوده‌ایم. این کتاب بیشتر یک تقلب از سر خیرخواهی ست تا یک اثر تحقیقی و تألیفی.
فرهنگ بازها فرهنگ‌های دو زبانه «کامل» را

می‌شناسند که برای اکثر زبان‌های رایج به نظرهای گوناگون فرهنگ‌های دو زبانه دارد - یکی از این کتابها فرهنگ دو زبانه آلمانی به انگلیسی کاسل است. البته اکثر این کتابها فصل برگردان را هم دارند، یعنی فرهنگ انگلیسی به آلمانی را هم دارند. بهر حال مؤلف محترم قسمت انگلیسی را به فارسی ترجمه کرده‌اند و به یک فرهنگ آلمانی به فارسی رسیده‌اند - یا فکر می‌کنند که رسیده‌اند.

فرهنگ علوم اقتصادی، بازرگانی و مالی

انگلیسی - فرانسه - فارسی

دکتر عبدالحسین نیک گهر

انتشارات علمی - انتشار صفار - وزیری -

چاپ اول - ۸۰۰ ص

این کوشش آقای دکتر نیک گهر جای تحسین بسیار دارد. فرهنگ تألیف ایشان که معادل‌های فارسی و فرانسه برای واژه‌ها و عبارات اقتصادی و بازرگانی انگلیسی یافته است از فرهنگ‌های تألیف جدیدست. مقوله فرهنگ‌های چند زبانی تخصصی در زبان فارسی حالا جای بحث بسیار دارد، چرا که خود به یک کتابخانه پروپیمان بدل شده است.

فرهنگ یک جلدی انگلیسی -

فارسی آفرین

دکتر عبدالحسین پاک - سعید پروین جاه
کتاب آفرین - وزیری - چاپ اول - ۱۰۵۰ ص

راستش باید به همه این فرهنگ‌های جدید التالیف معاصر پرداخت، که چقدر واقعاً اصیل‌اند و چقدر از روی آن یکی دو فرهنگ قدیمی‌تر

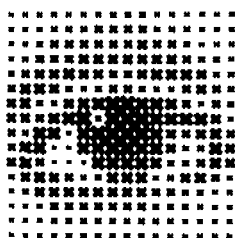
برداشته‌اند، نکند شاید اجر حیم مأجور نماند، یا این اواخر اجر آرین پور، که تازه خود چندان مأجور به اجرای نیست. وعده ما شماره آینده پیام کتابخانه که به این فرهنگ‌ها خواهیم پرداخت.

فرهنگ کردی - فارسی هه‌زار

عبدالرحمن شرفکندی هه‌زار

سروش - رحلی - چاپ اول - ۱۳۰۰ ص

از آن فرهنگ‌های یگانه و منحصر که تنها یک علاقه و عشق مفرط می‌تواند بانی و باعثش باشد و چیزی که در زبان فارسی نبود و اینها همه به یمن کوشش و تلاش این شاعر و ادیب کردزبان.

فرهنگی

تاریخ هنرهای ملی و هنرمندان

ایرانی

از کهن‌ترین زبان‌ها تا پایان قاجاریه

از مانی تا کمال‌الملک

عبدالرفیع حقیقت - ۲ جلد

شرکت سولفان و مترجمان - چاپ اول -

وزیری - ۱۱۰۰ ص.

آقای عبدالرفیع حقیقت از آن محققان سخت کوش و تگروست که به تنهایی نتیجه تتبعات خود را منتشر می‌کند. کتاب چند جلدی «تاریخ نهضت‌های ایران» نتیجه مطالعه و بررسی جامع ایشان درباره نهضت‌های فکری و اجتماعی ایران بیشتر معرفی نامه و کلیات این نهضت‌ها بود.

کتاب حاضر نیز چنین وظیفه‌ای را در

شمار اساتیدی هستند که در زمینه فلسفه علمی و مطالب تئوری و نظری علم کار می کنند. این کتاب کوچک که حجم یکی از درخشان ترین متون درباره موضوعی یگانه و ویژه است و بخصوص برای ما که در راه خلاقیت های علمی گام برمی داریم بسیار آموزنده و مغتنم.

روانشناسی

روانشناسی اجتماعی

اتو کلاین برگ

دکتر علی محمد کاردان

اندیشه - چاپ دوم - ۲ جلد - وزیری - ۶۶۰ ص.

این از آن کتابهای مرجع و درسی قدیمی و همچنان موفق و پر مطلب است که هنوز هم می تواند مرجع مطالعه دانشجویان باشد. سالها از چاپ آن می گذرد و حرفهای آن به دلیل آنکه کلیات عمومی روانشناختی اجتماعی را می گوید کاربرد دارد.

روانشناسی خشم

کارول تارویس

احمد تقی پور - سعید درودی

روشنفکران - چاپ اول - رقعی - ۴۵۰ ص.

روانشناسی - بخصوص با زبان ساده و برای عموم و زدن حرفهای کلی اندر فواید نیکی و مضرات بدی، همیشه در ایران پرفروش بوده است. در سالهای قبل دلیل کارنگی، موفقترین چهره این نوع کتاب بود که اغلب و طبق سنت همه را در یک عنوان کلی روانشناسی جای می دهیم که شاید چندان علمی و درست نباشد. این هم از همان مقوله است، که خشم چیز بدی است و باید بر آن فائق شد.

آنها را نمی دانم چه کسی به گردن می گیرد، هرچند این مجموعه بیشتر اقتباس به نظر می رسد تا ترجمه ای.

ریشه یابی نام و پرچم کشورها

رسول خیراندیش - سیاوش شایان

کوریر - چاپ اول - وزیری - ۲۸۰ ص.

یک مرجع جالب و بسیار خواندنی برای همه جغرافیا دوستان، علاقمندان شرکت در مسابقات تلویزیونی، جدول بازاها و البته محصلان و دانشجویان تاریخ و جغرافیا، درباره علت نامگذاری، تغییر شکل نام کشورها و علت وجود رنگ های پرچم ها و از این خلال یک رشته اطلاعات ذیقیمت درباره کشورهای جهان و همه اطلاعات راجع به آن.

آموزشی

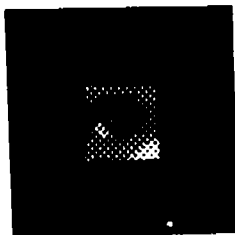
واژه ها را آسانتر بیاموزیم

محمد علی قضیه

واحد انتشارات انجمن اولیا و مربیان -

چاپ اول - وزیری - ۱۳۰ ص.

اولین کتاب آموزشی جدی انیمولوژی و آموزش واژه ها از طریق ریشه یابی بیشتر کتابی برای معلمان، مدرسه ها و زبان شناس هاست. از آن کتاب های جالب برای محققین و استادان و کمی سنگین.

علم تاریخ

ساختار انقلاب های علمی

تامس کوهن

احمد آرام

سروش - وزیری - چاپ اول - ۲۱۰ ص

استاد آرام در هر زمینه ای کار کرده اند و استادی خود را به ثبوت رسانده اند، اما بیشک از انگشت

زمینه هنرها دارد. همه هنرهای ایرانی و اسلامی را در بر می گیرد، بنابراین بیشتر شرح کلیاتی درباره هنرها و هنرمندان تاریخ ایران و ذکر خلاصه و فشرده ای از توضیحات منابع مختلف و فهرست نام این هنرمندان است.

میراث ماندگار

مجموعه گفتگوهای کیهان فرهنگی

کیهان - چاپ دوم - ۲ جلد - رحلی - ۳۴۰ ص.

کیهان فرهنگی در طول سالها انتشار مداوم ماهانه اش، هر شماره با یک ادیب و فاضل و کتابشناس گفتگو کرده است. این مجموعه ای ست از آن گفتگوها و وقتی همه را یک جا و در یک مجله چاپ می کنید، تازه متوجه اهمیت آن می شوید. برای هر محقق و علاقمند مسایل کتاب و کتابت جالب و ماندگارست.

عمومی

پیشگویی های نوستراداموس، جهان

تا سال ۲۰۰۰

پوران فرخزاد

عطایی - چاپ اول، رقعی - ۸۹ ص.

بازار فال قهوه و کف بینی همیشه گرم بوده و بازار انواع کتابهای طالع بینی هندی و چینی و ژاپنی و کره ای هم از سویی دیگر داغ، بنابراین حتماً بازار پیشگویی و آینده بینی هم باید سکه باشد. تا ایرانی هست و این خلق و خو و منش، میل به دانستن آینده و قضا و قدر بازار انواع این کتابها را داغ نگه می دارد. نوستراداموس - که در ضمن عنوان کتاب عظیم و خواندنی جوزف کنراد هم هست - از قدیمی ترین متون پیشگویی ست. این جادوگر ساحر قرن پانزدهمی در قالب بین شعر و نثر و جملات فانتزی چند پهلوی، ظاهراً پیشگویی های عجیبی کرده است که علاقمندان می گویند بخش اعظم آنها به وقوع هم پیوسته است. کتاب حاضر ترجمه و تلخیص و اقتباس از این پیشگویی هاست. صحت و سقم

شفای زندگی

لویزه می

گیتی خوشدل

دنیای مادر - چاپ اول - رقی - ۳۴۵ ص.

خانم خوشدل، که اولین مجموعه شعرشان هم توسط کتابسرا منتشر شد کمر همت به ترجمه و چاپ یک رشته کتاب در زمینه خودشناسی، روانشناسی فردی و جمعی زده‌اند و در این زمینه خیلی زود یک‌ه‌تاز شده‌اند. این کتاب بسیار موفق ^{Best seller} آمریکایی نیز مجموعه‌ای از باید و نیاید‌ها را برای طول عمر و سلامت روحی و جسمی می‌پچید.

فلسفه

سرگذشت اندیشه‌ها

آلفرد نورث وایت‌هد

دکتر عبدالرحیم گواهی

نقد و شرح و تفسیر: استاد آیت‌الله محمد

نقی جعفری

دفتر نشر و فرهنگ اسلامی - چاپ اول -

وزیری - ۳۳۰ ص.

وایت‌هد آخرین نفر از نسل فیلسوف‌ها و

متفکران اواخر قرن نوزدهم و اوایل قرن بیست،

همدوره و هم نسل راسل بود. از نظر فلسفی در

عین علاقه و توجه به فلسفه علمی و منطق ریاضی

(چون راسل) معتقد به بازگشت به متافیزیک و

اخلاق‌گرایی و نیز مخالف سبک تلقی مکتب

آلمانی‌ست. در هر حال این از کارهای درسی او

و نوعی مقدمه به تاریخ تفکر از یک دیدگاه و

بسیار دور از کارهای نظری‌اش چون «دانش و

دنیای جدید» و «روند و واقعیت» و «اصول

ریاضیات» است.

توضیحات و تفاسیر آیت‌الله علامه جعفری

بر سهولت درک مشکلات کتاب بسیاری افزاید

و منتهم است.

فلسفه شرق

لائوتزه و آئین دائو

ماکس کالتن مارک

شهر نوش یارسی پور

به نگار - چاپ اول - رقی - ۲۷۰ ص.

از مکاتب پر طرفدار فلسفی - دینی چینی، این

البته اولین کتاب نیست، اما این ساده‌ترین و قابل

فهم‌ترین متن تشریحی و توضیحی درباره این

مکتب فلسفی و مذهبی‌ست، کم‌بزرگی‌های

عقیدتی، آئین‌ها را توضیح می‌دهد.

فلسفه ایرانی و فلسفه تطبیقی

هانری کورین

جواد طباطبایی

توس - انستیتوی فرانسیوی پژوهش در

ایران - چاپ اول - وزیری - ۱۳۰ ص.

مجموعه چهار سخنرانی از هانری کورین، استاد

ایران شناس و عرفان شناس و فلسفه اسلامی در

سوربن فرانسه و مولف چند کتاب بزرگ در

زمینه عرفان و فلسفه اسلامی که سالها قبل در

ایران انجام شده است. سخنرانیها از مقوله مقایسه

فلسفه ایرانی و سیر فلسفه در اروپاست.

عرفان

تاریخ خانقاه در ایران

دکتر محسن کیانی

طهوری - چاپ اول - وزیری - ۶۰۰ ص.

کتابی لازم با موضوعی جالب توجه و محبوب

برای علاقمندان توسط ناشر متخصص این

مقولات. همه وجوه تصوف و عرفان در ایران

بررسی شده است جز این موضوع جالب. البته

بسیاری از کتب مربوط به عرفان و تصوف و فرق

مربوط به آن مدتهاست ناپایند. حالا با چاپ

تاریخ بد نیست ناشر محترم و نویسندگان به

مقولات بعدی‌اش پردازند.

فلسفه سیاسی

از خود بیگانگی و پراکسیس

انور خامه‌ای

به نگار - چاپ اول، رقی - ۱۸۰ ص

چاپ دیر هنگام سلسله مقالات آقای خامه‌ای در

نشریه «نگین» که از آخرینش ده سالی (بیشتر،

حتی) می‌گذرد، البته با مختصر اضافات و اندکی

اصلاحات. بیشتر مثل نقل بلند فکرهای یک آدم

حساس و مطلع به امور جهان است تا درس‌های

فلسفه و سیاست توسط یک مدرس و اگر اندکی

کهنه فشرده بود آموزنده و جذاب هم بودند.

تأملاتی در حکومت انتخابی

جان استوارت میل

علی رامین

نی - چاپ اول - وزیری - ۳۰۰ ص.

بعد از ثروت ملل، که در سالها پیش توسط

انتشارات پیام نشر و نایاب شد، این یکی دیگر از

آثار کلاسیک این اقتصاد دان و مرد سیاست و از

کارهای معتبر در زمینه تفکر و اندیشه سیاسی‌ست

و خواندنش حالا بخصوص، در این لحظه تاریخی

چرخش‌های سیاسی - اجتماعی در جهان بسیار

آموزنده، منتهم و معنادارست.

مسایل روز

سیاسی

تحولات سیاسی اتحاد شوروی تا

گورباچف

یان دارمی بشر

هرمز همایون پور

سازمان انتشارات و آموزش انقلاب اسلامی - چاپ اول - رقی - ۲۳۰ ص.
این چندمین کتاب مفصل درباره تحولات شوروی پس از روی کار آمدن گورباچف است که می‌کوشد حوادث اخیر و پاشیدگی اتحاد شوروی را به تحلیل و بررسی بکشد و ساختار سیاسی کشور را بعد از رویدادهای اروپای شرقی و زمزمه‌های استقلال در داخل خاک شوروی بررسی و تحلیل کند.

نسیم آزادی

محمود طلوعی

پیک ترجمه و نشر - چاپ اول - رقی - ۳۰۰ ص

اینهم بقیه حرفهای آقای طلوعی ست درباره تحولات شوروی و اروپای شرقی - به نظر می‌رسد آقای طلوعی ابتدا حرفهایشان را نوشته‌اند، بعد آنرا به طریقی خدا پستدانه به دو یا سه بخش تقسیم کرده‌اند و هر بخش را به دوستی یا ناشری سپرده‌اند.

دیپلماسی نوین در عصر دگرگونی

در روابط بین‌المللی

سیدعلی اصغر کاظمی

دفتر نشر فرهنگ اسلامی - چاپ اول - رقی.

یک کتاب که بیشتر کلی‌ست و جنبه تعریف اصول و مبانی و واژگان را دارد و مرجع ارزشمندی برای آموزش و تدریس به دانشجویان علوم سیاسی ست.

کتاب علاوه بر این، به بحثی درباره اهمیت دیپلماسی و لزوم فعال کردن آن در عصر حاضر می‌پردازد.

تاریخ

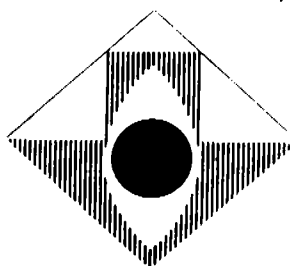
از لنین تا گورباچف

محمود طلوعی

تهران - چاپ دوم - وزیری - ۴۸۰ ص.

یک مرور تاریخی و غیر جهت‌دار در تاریخ صد سال اخیر شوروی، از یک مطلع ایرانی، و بیشتر مطبوعاتی و روزمره تا کتابی تحقیقی مستدل به

اطلاعات تاریخی غیر قابل شک، امام‌موضوع گورباچف چون هر روز داغ‌تر می‌شود، این کتاب هم خواندنی ست.

تاریخ جنگ سرد

از انقلاب اکتبر تا جنگ کره - جلد اول

نشر نو - چاپ سوم - رقی - ۵۵۰ ص.

کتابی که در اصل قرارست به شکل سه جلد چاپ شود، هنوز در حد یک جلد باقی مانده و در حالی که همه منتظر دوجلد دیگر آن هستند - که اساسی‌تر و امروزی‌ترند - به چاپ سوم رسیده است. جنگ سرد از مسایل مهم روابط خارجی در صحنه بین‌المللی و اکنون موضوع روز است. نشر نو در زمینه انتشار کتاب‌های سیاسی مسایل روز تخصص دارد و تعدادی از مشهورترین منابع روز را در صورت انتشارات خود دارد.

نقش عراق در شروع جنگ

بررسی تاریخ عراق و اندیشه‌های حزب بعث

دکتر منوچهر پارسا دوست

انتشار - وزیری - چاپ اول - ۴۲۰ ص

یک کتاب تحلیلی درباره نقش ابرقدرت‌ها در شروع جنگ، نقش عراق در منطقه و نیز یک بررسی تحلیلی از حزب بعث عراق از پیدایش تا این تغییر و تحولات اخیر.

اقتصادی

در جستجوی نیک فرجامی

کونوسوکی ماتسوشیتا

دکتر محمد علی طوسی

انجمن مدیران صنایع - چاپ اول - وزیری - ۳۰۰ ص.

در ادامه‌علاقه و توجه کشورهای آسیایی، در حال رشد و جهان سوم به الگوی موفق ژاپن، این کتاب توسط یکی از تجار و مدیران صنایع موفق ژاپن - کارخانجات بزرگ ناسیونال - نوشته شده و اگر اندکی غلو و «نگفتن حقیقت» را از آن حذف کنیم، ظاهراً «راز موفقیت» این الگوی اقتصادی جهانی را برملا می‌کند و البته می‌گوید که چرا قابل انطباق به بقیه جاهای دنیا نیست.

اقتصاد بدون نفت

انور خامه‌ای

شرکت انتشار - وزیری - چاپ اول - ۱۸۰ ص

بحث درباره وضعیت اقتصادی ایران - اگر نفت نداشت - در هر حال برای روزی به درد می‌خورد که منابع نفتی محدودتر شوند و این کتاب به این بحث می‌پردازد که آیا می‌توان یک اقتصاد سالم و موثر را بدون نفت پیش برد یا در حقیقت می‌توان نفت را به عنوان پایه‌ای برای اقتصاد کشور حذف کرد. منتها بحث را از یک الگوی قدیمی‌تر - نهضت ملی شدن صنعت نفت - می‌آغازد. طرح سؤال است. همین.

بیکار گورباچف: اصلاحات اقتصادی در

عصر تکنولوژی پیشرفته

مارشال گلدمن

حسین حکیم زاده جهرمی

فرهنگ معاصر. چاپ اول، رقی - ۳۸۰ ص.

گلدمن از اقتصاددانان و متخصص‌های اقتصاد شوروی، از مقاله‌نویسهای مشهور نشریات امریکایی است.

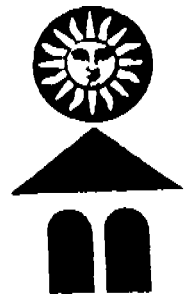
مسایل مربوط به شوروی و اقتصاد آشفته و بهم ریخته‌اش و نیازش به تکنولوژی هم که دیگر مساله‌ای غامض و پنهان نیست و از مسایل روز جهان است. البته کتاب به دوره قبل از کودتا و مسایل یکی دو سال قبل بر می‌گردد.

لستر براون

مهر سیما فلسفی

سروش - چاپ اول، وزیری - ۳۵۰ ص.

اولین کتاب نه، اما جدی ترین و مستندترین و مستدل ترین کتابی که تاکنون درباره اکولوژی و تخریب منظم محیط زیست در کره زمین توسط ساکنانش نوشته شده، با اطلاعاتی علمی و بسیار ترسناک. با این همه به نظر می رسد ساکنان این کره حتی بعد از خواندن این کتاب دهشتناک دست از این تخریب سیستماتیک و همه جانبه بردارند.

جامعه ژاپنی

پرفسور چیه ناکانه

دکتر نسرين حکمی

مؤسسه مطالعات و تحقیقات - چاپ اول -

وزیری - ۱۸۰ ص.

توجه ژاپن به عنوان یک الگوی موفق اقتصادی و اجتماعی و نیز به عنوان یک کشور نمونه آسیایی که با پذیرش اقتصاد و فرهنگ امریکایی توانسته هویت ملی و قومی خود را حفظ کند همیشه توجه روشنفکران کشورهای جهان سوم را برانگیخته است، اما اکنون مدتهاست دوباره این مساله به مسأله روز بدل شده است. این کتاب نیز می کوشد به این سوال بحث انگیز جواب بدهد.

بحرین و خلیج فارس

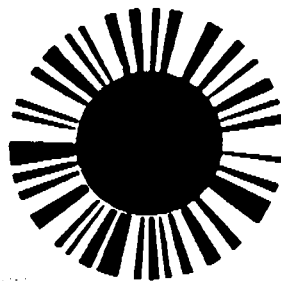
جفری نوگت - تئودور توماس

دکتر همایون الهی

نشر قومس - چاپ اول - وزیری - ۱۷۰ ص.

یکی از آن صدها تک نگاری دانشگاهی سیاسی

- جغرافیایی که در دانشگاه های اروپا و امریکا به عنوان رساله های پایان نامه تحصیلی یا تحقیقاتی نشر می شود، اما برای ما اولین کتاب تک نگاری نسبتاً جامع و کامل درباره جغرافیای سیاسی و تاریخی و مسایل بحرین در ارتباط با کشورهای همسایه و جهان. بعد از انقلاب ایران و حوادث اخیر خلیج فارس توجه همه به جغرافیای سیاسی خاورمیانه دو چندان شده است.

سفرنامه

دو برگ سبز

یادداشت های سفر

سید محمد اصغری

کیهان - چاپ اول - رقعی - ۲۰ ص.

آقای اصغری، نماینده محترم شورای اسلامی و سرپرست مؤسسه کیهان سفرنامه سفرهای خود به کانادا و کشورهای آفریقا را نوشته اند، همراه با گزارش شرکت ایشان در کنفرانس بین المجالس و نشان از چشم نیزیان ایشان در درک موقعیت و وضعیت کشورها و امکان رشد و نشر تفکر اسلامی در کشورهای بخصوص آفریقا را دارد.

سیر و سلوک

شمس آل احمد

جلد اول

برگ - چاپ اول - رقعی - ۴۵۰ ص.

بعد از کتاب معروف و پرفروش «از چشم برادر»، این مجموعه ای از دو سفرنامه شمس آل احمد به آلمان و اسپانیاست، و نگاه یک انسان معاصر ایرانی بعد از انقلاب، مسلمان و متعهد به دو کشور اروپایی، که یکی از نظر اقتصادی بسیار موفق و دیگری مثل ما تاریخی طولانی از دیکتاتوری و اختناق را پشت سر گذاشته است.

تک نگاری

امپراتور

رشارد کاپوشینسکی

گلی امامی

نقره - چاپ اول - رقعی - ۲۴۰ ص.

کتاب مثل آخرین سفر شاه به شرح توصیفی و مفصل سقوط هایلانسی، آخرین امپراطور حبشه از طریق گفتگو با نزدیکان و نوشته های مطبوعات و دیگران و یک تک نگاری بسیار شیرین و خواندنی ست. ترجمه قبلی از همین کتاب به سال ۶۷ توسط حسن کامشاد به وسیله انتشارات دیگری منتشر شده بود.

فلسطین ۱۹۴۷

آلن گرش - دومینیک ویدال

دکتر عباس آگاهی

چاپ اول - رقعی - ۲۷۰ ص.

کتاب مرجع بسیار پرارزش و مهمی ست برای علاقمندان به اطلاعات درباره آغاز جنبش فلسطین به دنبال تشکیل دولت غاصب و آغاز انقلابی که اکنون به جنبش انتفاضه رسیده است. کتاب پر از مدارک و اسناد است.

زندگی در اینجا

گزارشی از انتفاضه

امتیاز دیاب

مینو اخوان فرد

نشر فرهنگ اسلامی - چاپ اول - رقعی -

۶۰ ص.

برای همه کسانی که می خواهند ریشه های قیام اسلامی ملت فلسطین را در مبارزه با صهیونیست ها و امریکا بدانند، نحوه شکل گیری قیام انتفاضه، شکل گسترش آن، اهداف و بقیه مسایل آن، این یک جزوه بسیار پر مطلب، ساده و اطلاعات دست اول است.

زندگی و فیلم‌های من

ژان رنوار

بهروز تورانی

سروش - رقصی - چاپ اول - ۳۰۰ ص

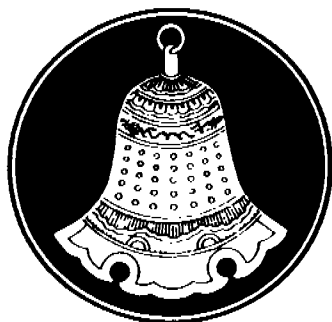
ژان رنوار، کارگردان معروف فرانسه، دو کتاب اصلی و معروف دارد. یکی که سرگذشت سالهای آخر زندگی پدرش و کودکی خود اوست و دیگری همین کتابست که فشرده‌ای از زندگی و کار سینمایی‌اش است. از این کتاب قبلاً ترجمه مغلوپ و آشفته دیگری توسط انتشارات پارت چاپ شده بود. این ترجمه از آقای تورانی، از مترجمین پرکار و شناخته شده سینمای است.

مسعود کیمیایی

زاون قوکاسیان

آگاه - چاپ دوم - رقصی - ۵۵۰ ص.

کتاب، اولین جلد از یک رشته تک نگاری درباره بررسی آثار و معرفی کارگردانان سینمای ایران است، که شامل چند مقاله درباره کارگردان، و منتخبی از نقدهای منتشر شده در زمان نمایش آن فیلمها در مطبوعات آن زمان است. چاپ دوم چند مقاله بر چاپ اول افزوده است. این اولین کتاب در معرفی کامل این کارگردان محبوب سینمای ایران میان نسل جوان است.

موسیقی

مردان موسیقی سنتی و نوین ایران

حبیب‌الله نصیری فر

راد - چاپ دوم - وزیری - ۴۶۰ ص.

درباره موسیقی ایران، به غیر از کارهای قدیمی‌تر معروفی و چند رساله کوچک عملاً چیزی در نیامده بود. به این مهم بعد از انقلاب پرداخته شد،

گالری قندریز در اواخر دهه ۴۰ و اوایل ۵۰ جستجو کرد. کتاب در هر حال جالب و خواندنی‌ست.

سینما، نقاشی

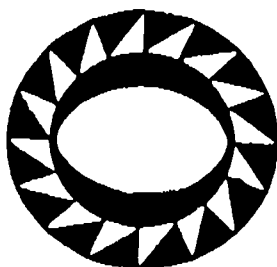
پدرم رنوار

ژان رنوار

مینو خواجه‌الدینی

تندر - چاپ اول، قطع رقصی - ۵۱۰ ص.

اوگوست رنوار نقاش امپرسیونیست فرانسه هنرمندی بزرگ، مردی دلپذیر و دوست داشتنی بود. یکی از پسرانش، ژان، که از کارگردانان بزرگ فرانسه شد - و بود - خاطراتش را از پدر با قلم بسیار شیوا و دلنشین نقل می‌کند، در زمینه بیوگرافی‌نویسی و خاطرات بسیار جذاب و شیرین است، و البته در شناخت پسر فیلمساز از خلال خاطراتش از پدر حتی جذابتر هم هست.

سینما، بررسی

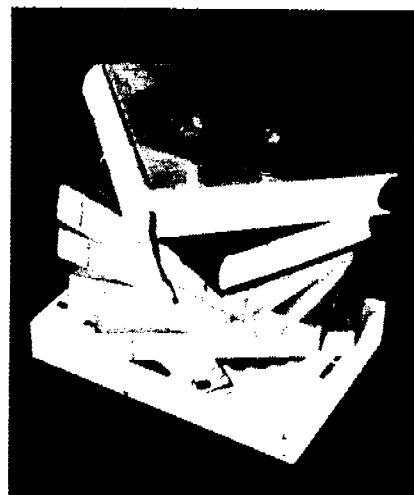
تبلیغات و سینمای آلمان نازی

۱۹۴۵ - ۱۹۳۳

دیوید ولج - حسن افشار

مرکز - رقصی - چاپ اول - ۴۵۰ ص

از سینمای آلمان نازی تنها نام لنی ریفتشتال را همه می‌دانند و یکی دو فیلم از (المپیاد ۳۶ - پیروزی اراده) را می‌شناسند، اما اطلاعات دقیق‌تر را در این کتاب می‌بینید و شکل منظم و سیستماتیک، استفاده از سینما را به عنوان یک وسیله تبلیغی، که البته قبلتر در سینمای شوروی زمان انقلاب دیده بودیم. کتاب مفصل این مولف انگلیسی با تفصیل تمام به سینمای آلمان نازی، و از پی آن جامعه‌شناسانه به جامعه آلمان نازی نگاهی همه جانبه می‌کند.

هنر

مبانی نظری

هنر مقدس - اصول و روش‌ها

تیتوس بورکهارت

جلال ستاری

سروش - چاپ اول - رقصی - ۲۰۰ ص.

یک کتاب مرجع درباره ریشه‌های هنر مذهبی بیشتر به اصول و روشها و پایه‌های ایجاد هنر در شرق زمین، در خواستگاه‌های مختلف آن در هند و خاور دور و ایران اسلامی می‌پردازد. کتابی است بسیار پایه‌ای و اصولی و کار آقای ستاری، اندیشمند و متفکر که در زمینه آثار مربوط به فرهنگ‌ها و تلاقی فرهنگی تخصص دارند.

نقاشی

در جستجوی زبان نو

تحلیلی از سیر هنر نقاشی در دوران جدید

رویین پاکباز

نگاه - چاپ اول - رحلی - ۶۰۰ ص.

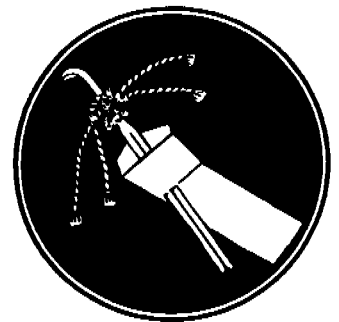
هر کس که در کار هنر و نقاشی - در ایران - باشد آقای پاکباز، این مدرس جدی و سخت کوش نقاشی و هنر در دانشگاه‌ها، این نقاش قدیمی و جدی و یکی از موسسین گالری قندریز و این پژوهنده کم گوی و کم کار تاریخ نقاشی و هنر غرب را می‌شناسد. این نوعی تاریخ نقاشی معاصر غرب است. نطفه‌های کتاب را باید در مقالات قدیمی‌تر و چند جزوه منتشر شده قدیمی

که همراه شد با رونق موسیقی سنتی و کلاسیک ایران - کتاب در حد یک معرفی کلی و دیباچه‌ای بر آنچه که بعدها منتشر خواهد شد با اقبال عمومی روبرو شد.

از نور تا نوا

غلامحسین بنان، استاد آواز ایران
دنیای کتاب - کتابفروشی تاریخ - وزیری -
چاپ اول - ۳۳۰ ص

یکی دیگر از همان کتاب‌های مقوله موسیقی ایرانی، منتها این یکی یادنامه‌ای است از بنان، استاد فقید آواز ایران و مشتمل بر یک تعداد مقاله درباره بنان. مقالات اکثراً ذکر خاطره و یا اهمیت بنان است و کمتر مقاله‌ای بحث فنی را پیش می‌کشد که موسیقی ایران بیش از پیش محتاج این گونه مباحث نظری و فنی است.

تاریخ

مرجع

فرهنگ تاریخ

احمد تدین - شهین احمدی

آگاه - چاپ اول - وزیری - ۱۴۵۰ ص.

یک کتاب مرجع تاریخی اندکی غیر متعارف و اندکی ابداعی - اگر نگوییم غیر علمی - و بسیار گسترده و پراکنده که می‌کوشد یک روش جدید برای نوعی انطباق تاریخی یا خلاصه کردن کرونولوژیک تاریخ پیدا کند. بحث اساساً بر سر اینست که آیا این تاریخ است؟

تاریخ عثمانی

جلد دوم - از فتح استانبول تا مرگ سلطان سلیمان

پرفسور اسماعیل حق‌ی اوزون چارشی‌لی

دکتر ایرج نوبخت

کیهان - چاپ اول - ۷۰۰ ص. - وزیری.

یک تاریخ مفصل و بسیار معتبر و خواندنی از تاریخ نگار و استاد این رشته، در باره تاریخ کشور و تمدنی که با ما همجواری و در بسیاری از لحظات تاریخش، همنوایی و همسایگی دارد. این اولین کتاب تاریخ عثمانی ترجمه شده به فارسی نیست اما شاید به دلیل نویسنده‌اش از بقیه خواندنی‌تر و معتبرترست. چاپ مجلات بعد ادامه دارد.

تاریخ ثعالبی

جلد اول: ایران باستان

عبدالملك ثعالبی نیشابوری

محمد فضایی

نقره - چاپ اول - رقمی - ۶۵۰ ص.

کتاب تاریخ ثعالبی از متون کهن و از تاریخ‌های کم‌نام و با ارزش است. اصل آن چهار جلدی است اما دو جلد آن بیشتر در دست نیست. کتاب هم ارزش تاریخ‌نگاری دارم دارد و هم ارزش ادبی. چاپ آن بسیار ذیقیمت و با اهمیت است. جلد دوم آن هنوز از چاپ در نیامده است.

ایران و جنگ - جهانی اول:

اسناد وزارت داخله

کاوه بیات

سازمان ملی اسناد ایران - وزیری - چاپ اول - ۳۷۰ ص

این کاری ست پسندیده که در همه جای دنیا شایع است که پس از گذشت زمان، وزارت خانه‌ها و سازمان‌های دولتی اسناد و مدارک به اصطلاح طبقه‌بندی شده و محرمانه خود را چاپ کنند، که هم گوشه و زوایای تاریخ را برای پژوهندگان و محققان روشن کنند و هم از شر یک آرشئو و بایگانی عظیم و بی‌حاصل خلاص شوند. بعد از اقدام وزارت امور خارجه، این اقدام سازمان ملی اسناد ایران بسیار پسندیده است. این اولین رشته از اسناد مربوط به دوره آخر سلطنت قاجارست و مجموعه‌ای است از اسناد بسیار خواندنی.

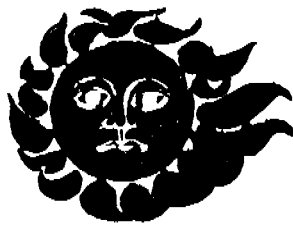
تاریخ اجتماعی و سیاسی ایران

سازمان‌های اجتماعی ایران عصر قاجار

دکتر غلامرضا ورهرام

معین - چاپ دوم - وزیری - ۵۰۰ ص.

از کتابهای بسیار جالب با موضوع بکر و دست اول آن، به تاریخچه پیدایش، رشد و تکوین سازمان‌های اجتماعی و سیاسی ایران می‌پردازد و تاریخ تحول روابط اجتماعی را در عصر قاجار می‌گشاید.

حروفیه در تاریخ

یعقوب آژند

نشر نی - وزیری - چاپ اول - ۲۰۰ ص

آقای آژند، که دکترای تاریخ دارند در همین مدت ده سال اخیر مجموعه‌ای از آثار ارزشمند را به خوانندگان فارسی زبان معرفی کرده‌اند. بخشی از کارهایشان شامل تحقیقاتی (احتمالاً در زمان دانشکده) در باره جنبش‌های اجتماعی ایران است، و البته این جدا از علاقه‌های شخصی‌شان به جنبش سریداران و نیز آثار خانم لمبتون، شرق‌شناس معروف انگلیسی است. ایشان کارهایی از آرنولد توین‌بی را نیز ترجمه کرده‌اند. این رساله کوچک تقریباً تمام اطلاعات دست اول راجع به جنبش حروفیان را در خود جمع کرده است. در این زمینه قبلاً دو سه کار دیگر هم انجام شده بود، از جمله مثلاً کار آقای عبدالرفیع حقیقت اما این یکی چکیده‌ای است از اکثر کارها.

معاصر ایران

خاطرات و اسناد

سیف‌الله وحیدنیا

وحید - دفتر سوم - چاپ اول - وزیری -

۲۹۰ ص.

دوره‌های مطبوعات ادواری ایران - وحید، ارمغان، پغما و... پر از مقالات و اسناد و تحقیقات و... است که بسیار خواندنی و جذاب هستند. جمع آوری این مقالات و چاپ مجدد آنها به شکل کتاب توجه بسیاری از کسان را در سالهای اخیر برانگیخت. این دفتر سوم از یک رشته مسلسل از دفاتری است که از مقالات مشابه در مجله «وحید» جمع آوری و چاپ شده است، که می‌تواند ادامه یابد.

جنبش میرزا کوچک خان

بنابر گزارشهای سفارت انگلیس

غلامحسین میرزا صالح

نشر تاریخ ایران - چاپ اول - رقمی - ۱۷۰ ص.

نشر تاریخ - در سالهای ۱۳۵۹ تا ۱۳۶۵ با چاپ یک رشته کتابهای تاریخ، مجموعه‌ای از خاطرات و تحقیقات درباره تاریخ قاجار و رجال سیاسی عصر قاجار گوشه‌هایی تاریک از دوران سلطنت ایل قاجار را برای تاریخ دوستان و پژوهشگران تاریخی روشن کرد و موفق شد چند کتاب بسیار خوب و ماندنی را به کتابخانه تاریخ ایران اهدا کند، اما کم کم این چشمه از جوشش افتاد و اکنون چند سال است که به چاپ اسناد و مدارکی درباره دوره قاجار و نیز مطالب تاریخی دیگر پرداخته است. این کتاب حاضر مجموعه یک رشته اعلامیه‌های دولتی و چند گزارش از سفارتخانه انگلیس است.

ظهور و سقوط سلطنت پهلوی

ج اول: خاطرات ارتشبد سابق حسین فردوست

ج دوم: هایی از تاریخ معاصر ایران
موسسه مطالعات و پژوهش‌های سیاسی - انتشارات اطلاعات

وزیری - چاپ‌های متعدد - ۱۴۰۰ ص.

خاطرات حسین فردوست و مجموعه‌ای از اسناد ساواک درباره شخصیت‌های سیاسی سالهای آخر رژیم پیشین و هردو بسیار خواندنی.

این هر دو کتاب، کتابهای مجموعه انقلاب ایران را پربارتر می‌کنند چرا که حاوی

اطلاعات دست اول هستند که هیچ کار دیگری نشر نشده بود.

تقدیم تاریخ انقلاب اسلامی ایران

گروه تحقیق انتشارات سروش - رحلی - چاپ اول - ۳۰۰

جدا از ذکر نامرتب، نامنظم تقویم انقلاب اسلامی معمولاً مطبوعات در سالگرد انقلاب اسلامی به یادش می‌افتند این اولین کوشش دقیق و چاپ شده در تقویم کردن حوادث و رویدادهای تاریخی است که به انقلاب اسلامی منجر شد. کتاب تا آغاز سال ۵۸ را در برمی‌گیرد و این امید را ایجاد می‌کند که شاید مجلات دیگری هم در پی باشند. کتابی است لازم برای محقق و کتابخوان.

سفرنامه

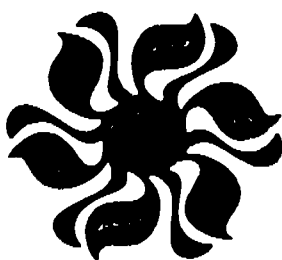
سفرنامه گروه

هوگو گروه

محمد جلیلود

مرکز - رقمی - چاپ اول - ۳۴۰ ص

از میان سفرنامه‌های مستشرقین و مأموران حکومت‌های خارجه به ایران این سفرنامه البته در حد سفرنامه فریزر و بسیاری دیگر نیست، اما در حد خود حاوی مطالبی بسیار خواندنی است چرا که سفر گروه به ایران مصادف با انقلاب مشروطه بوده است. کتابی است جالب و لازم در مجموعه سفرنامه‌های مربوط به ایران که از مارکوپولو آغاز می‌شود و به....

جغرافیا

فرهنگ و جغرافیای علی آباد کتول

سیدمحسن حسینی

خردمند - چاپ اول - وزیری - ۱۵۰ ص.

علی آباد - سر راه گنبد از گرگان و استان خراسان و نیز راه جنوب بسوی شاهرود و سنگسر و دامغان یک چهارراه اصلی در شرق مازندران و در حقیقت قلب استرآباد قدیم هنوز دارای فرهنگ محلی استرآباد، کهن - و نسبتاً دست نخورده واصل است. کتاب همه یک تک نگاری را در بر می‌گیرد، از شکل تاریخی و جغرافیایی تا اطلاعات فرهنگی و بسیار لازم و ضروری برای اهل تحقیق.

کلات نادری

محمد رضا خسروی

آستان نقدرس رضوی - چاپ دوم - وزیری - ۱۰۰ ص.

آقای خسروی سالهاست روی یک رشته تک نگاری درباره ولایات آستان خراسان کار می‌کنند و هر از چند گاهی تحقیقات‌شان را به شکل تک نگاری‌های مجزا چاپ می‌کنند. بعد از جغرافیای زاوه درباره تربت حیدریه و خواف و ولایات دور کویر، اینک کلات نادری با مجموعه‌ای از اطلاعات تاریخی و جغرافیایی، کشاورزی و اقتصادی مخصوص علاقمندان تاریخ و جغرافیای این سرزمین.

علوم اجتماعی

روش تحقیق در علوم اجتماعی

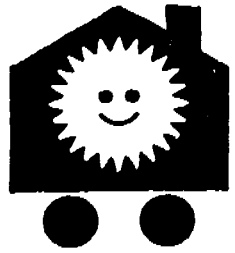
ریمون کیوی - لوک وان کامین هود

دکتر عبدالحسین نیک گهر

فرهنگ معاصر - چاپ اول - رقمی -

۲۷۰ ص

یک کتاب درسی بنیادی برای دانشجویان علوم اجتماعی و انسانی، برای تدریس روش تحقیق از دو مدرس قدیمی این رشته و به ترجمه یک مدرس و محقق این رشته و بسیار واجب و ضروری. البته کتاب حالا اندکی ابتدایی به نظر می‌رسد.

جامعه‌شناسی

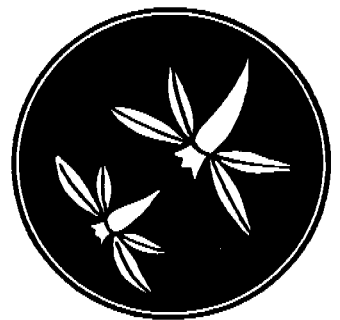
هفتاد مقاله

ارمغان فرهنگی به دکتر صدیقی

یحیی مهدوی - ایرج افشار

جلد اول - چاپ اول - اساطیر - وزیری - ۴۰۰ ص.

دکتر غلامحسین صدیقی، رجل سیاسی در گذشت و دو محقق ایرانی ۳۵ مقاله درباره مسایل تاریخی و جامعه‌شناسی گردآورده‌اند که لزوماً به موضوعی خاص هم مربوط نیست. هر کدام از مقاله‌ها در حد خود کامل است و موضع‌های مختلفی را در بر می‌گیرد. کتاب بهانه چاپ نمی‌خواست، اما هر دو محقق کتاب را به مرحوم صدیقی تقدیم کرده‌اند.

ادبیات

ادبیات کهن ایران

ویس و رامین

مخرالدین اسعد گرگانی

؟

نشر جامی - چاپ اول - رقعی - ۴۰۰ ص.

از ویس و رامین دو تصحیح بیشتر وجود ندارد، که یکی از آنها به دست قلم مرحوم مینوی انجام شده و بسیار مفتاح است. کتاب‌گزار نمی‌داند این کتاب از کدام یک از آن دو نسخه برداشت شده است، چرا که نام مصحح و یا «به همت» ندارد.

چهارصد شاعر برگزیده فارسی

میرابوطالب رضوی نژاد

تهران - چاپ اول - وزیری - ۱۲۰۰ ص.

یک تذکره شعرای کهن و معاصر فارسی، با فیش‌هایی از زندگی‌نامه و شرح مختصری اطلاعات کلی و نمونه‌هایی از شعر آنها. اکثر شعرها زمینه‌های اخلاقی و عرفانی را در بر می‌گیرند.

کتاب بیشتر یک فرهنگ‌نامه کوچک و کلی است.

داستان، داستانها

رستم و اسفندیار در شاهنامه

محمدعلی اسلامی ندوشن

نشر داستان - چاپ سوم - رقعی - ۳۰۰ ص
تعریف و تشریح و توضیح و تحلیل و تحشیه بر داستان رستم و اسفندیار توسط یکی از محققان معروف معاصر و کتابی که برای نسل جوانی که با فرهنگ خود بیگانه است امکان فهم و درک و لذت بردن از آثار کلاسیک خود را فراهم می‌آورد.

شکوه سعدی در غزل

عبدالمحمد ایمنی

هیرمند - چاپ اول - رقعی - ۳۰۰ ص.

اهل کار سعدی را استاد غزل می‌دانند، برای درک این مسأله و کشف این واقعیت این کتاب کمک بسیار موثری است.

۱۵۰ نایی غزل از شاعر توانای فارسی با

تفسیر و توضیح و واژه‌نامه و تشریح و همه چرخش‌ها و بحث‌های پیرامون قضیه برای علاقمندان و اهل ادب.

نقد و بررسی

هزار سال تفسیر فارسی

سیری در متون کهن تفسیری پارسی
دکتر سید حن سادات ناصری - منوچهر دانش پژوه

البرز - چاپ اول - وزیری - ۸۸۰ ص.

یک برگزیده و منتخب از تفسیرهای کهن زبان

فارسی، که البته انتخابش توسط هر دو استاد عالیقدر باعث ارزش کتاب شده است، همراه با توضیحات، و تفسیرها و معرفی و حواشی لازم.

اسطوره زال

تیلور تضاد و وحدت در حماسه ملی

محمد مختاری

آگاه - چاپ اول - رقعی - ۳۰۰ ص.

در ادامه چاپ کتابهایی درباره‌ی فردوسی - به مناسبت سال فردوسی، این کتاب به دنبال کتاب قبلی نویسنده «حماسه، در رمز و راز ملی» نوعی شکافتن تحلیلی و بررسی انتقادی از شخصیت زال در شاهنامه است. کتاب بیشتر یک دیدگاه شخصی و قابل بررسی و مطالعه را مطرح می‌کند و جای گفتگو و نقد را باقی می‌گذارد.

خط سوم

درباره شخصیت، سخنان و اندیشه‌های

شمس تبریزی

دکتر ناصرالدین صاحب الزمانی

عطایی - چاپ دهم - رقعی - ۸۸۰ ص.

کتابی که همیشه میان نسل جوان طرفدار داشته است، چرا که در حقیقت از خلال توضیح و توصیف شخصیت شمس تبریزی و گشودن شعر او می‌کوشد تا راهنمایی ساده و بی‌پیرایه و اخلاقی برای معضلات فردی و اجتماعی نسل جوان باشد و تعداد چاپ‌های آن ظاهراً نشان از برد فرهنگی آن دارد.

فرهنگ اساطیر و استعارات داستانی

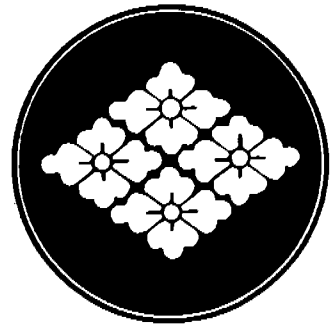
ادبیات فارسی

دکتر محمد جعفر یاحقی

سروش - موسسه مطالعات و تحقیقات

چاپ اول - وزیری - ۲۷۰ ص.

از آن مرجع‌ها و تحقیقات نادر و بسیار لازم در ادبیات کهن و معاصر ایران، و یک زمینه تحقیقی دست اول از انتشاراتی که در ادب ایران هست و یک واژه‌نامه و روشن کننده نقاط تاریک ادب فارسی - کتاب مرجعی ست بسیار قابل بحث.

شعر ایران

شرح حال شعرای دشتستان

هیبت الله مالکی

مؤلف - چاپ اول - وزیری - ۲۰۰ ص.

دشتستان البته با فائز شهرت دارد، اما نویسنده و مؤلف دانشمند کتاب می‌کوشد توضیح دهد که شعر دشتستان منحصر به فائز نیست و در این زمینه چندین شاعر دیگر را هم معرفی می‌کند. جدا از این توضیحی درباره جغرافیای دشتستان و تاریخ آن می‌دهند و راستش این بخش از کتابشان بسیار هم خواندنی‌تر از بخش تذکره شاعران دشتستان است.

شعر معاصر ایران

هشت کتاب

سهراب سپهری

طهوری - چاپ دهم - وزیری - ۴۵۰ ص.

تمام هشت دیوان منتشر شده و نشده شاعر فقید و محبوب ایران را در یک مجله چاپ کرده است و فرصت مغتنمی است در نگاه به کار شاعری این شاعر توانا، که هم اکنون مجموعه طرح‌ها و اتودهای منتشر نشده‌اش در یک مجله قطور که توسط نشر نو منتشر شده بود - سرعت نایاب شد.

در سکوت گل سرخ

گزیده اشعار (۱۳۵۹ - ۱۳۴۴)

موسسه فرهنگی ماهور - چاپ اول - رقمی

- ۱۰۰ ص.

موسسه فرهنگی ماهور - که بیشتر یک موسسه چاپ و تکثیر نوار موسیقی کلاسیک و سنتی ایران بود، در یکی دو سال اخیر، با چاپ کتاب موفق «تاریخ سینمای هنری جهان» نوشته گرگور - پانالاس و به ترجمه شادروان دکتر هوشنگ

طاهری به ناشری موفق بدل شد، اما خوشبختانه هنوز در پی کسب تجربه‌های جدید است و در پی معرفی آنچه که ظاهراً دیگران در انتشارش ممکنست تأمل کنند. این مجموعه برگزیده‌ای از اشعار آقای رهنما، از مترجمین خوشنام و با سابقه آلمانی زبان است، که کمتر به عنوان شاعر شناخته می‌شد، اما شعرهایشان از سابقه نسبتاً طولانی شاعری و خبر از یک ذوق سلیم و استعداد قابل ملاحظه می‌دهد.

گزینه اشعار علی باباچاهی

۱۳۶۸ - ۱۳۴۰

نشر ویس - چاپ اول - رقمی - ۲۲۰ ص.
باباچاهی از شعرای قدیمی‌تر جنوب ایران است. سالهاست شعر می‌گوید و صفحات شعر یکی از ماهنامه‌ها فعلی را سرپرستی می‌کند. هفت مجموعه شعر به چاپ رسانده است. این گزیده‌ای از سی سال کار شاعری اوست.

از پنجره‌های زندگانی

برگزیده‌ای از غزل امروز ایران

محمد عظیمی

آگاه - رقمی - چاپ اول - ۸۰۰ ص

این گزیده‌ای است از غزل معاصر ایران و از این نظر نه فقط یک تذکره شعرا، که جنگی ست از نمونه‌های شعری آنها و بسیار هم جالب‌تر و گسترده‌تر از یک جنگ غزل، چرا که معرفی شاعرها و انتخاب‌های او چیزی یگانه و جذابست. چاپ اینگونه منتخب‌ها و جنگ‌ها همیشه در ایران محبوب بوده‌اند.

نافه

فریدون توللی

پاژنگ - چاپ دوم - رقمی - ۲۰۰ ص.

توللی از شاعرانی ست که مفسران شعر معاصر

فارسی او را حد فاصل غزل معاصر فارسی و عروض نیمایی می‌دانند و می‌شناسند و این از مجموعه‌های شعر سالهای دهه ۲۰ و ۳۰ او و در زمان خودش از پرفروشترین و مشهورترین کتاب‌های شعر معاصر ایران بود.

... تا رهایی

شعرها و منظومه‌های حمید مصدق

نشر نو - رقمی - چاپ اول - ۵۳۰ ص

آقای مصدق از شعرای قدیمی و موفق ایران در دوران اختناق (ده شب شعر در یادها مانده است) و از شعرایی که کمتر و گزیده‌تر کار می‌کند اکنون مجموعه کارهایش را چاپ می‌کند. کتاب مجموعه‌ای از شعرهای متعدد و در خود دارد و امکان نگاهی همه‌جانبه به چهره او را فراهم می‌کند و البته درک مشکلات او را به عنوان شاعری که همیشه هویت مشخص و چهره خاص از خود بروز نداده است.

نقش آینده

منیژه سعیدی

خود مؤلف: وزیری - چاپ اول - ۲۰۰ ص

خانم منیژه سعیدی از شاعرهای نسل قدیم ایران و از بانوان فاضله است. شعرهایشان اغلب در فرم‌های کلاسیک شعر فارسی ست و رنگ و بوی انجمن‌های ادبی دارد. این مجموعه شعرهای جدیدتر ایشان است.

شبگیر

ه. ا. سایه

توس - رقمی - چاپ سوم - ۶۰ ص

خون سرو

ه. ا. سایه

توس - رقمی - چاپ دوم - ۱۸۰ ص

هوشنگ ابتهاج (سایه) از شعرای نسل اول بعد از نیما و از سردمداران شعر معاصر است. شبگیر، سیاه مشق و نفیرین زمین از کارهای قدیم او و به سالهای دهه ۲۰ و ۳۰ تعلق دارند، که به کوشش انتشارات توس منتشر شده و یا در دست انتشارند و یادگار خون سرو جدیدتر از کارهای اوست.

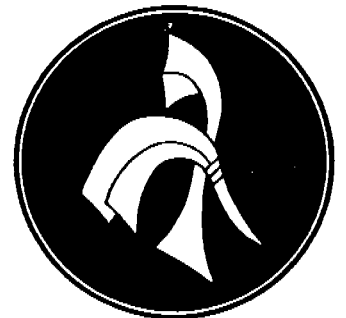
نمایش معاصر ایران

قضیه تراخیس

حمید امجد

انتشارات زلال - وزیری - چاپ اول - ۸۰ ص.

یک نمایشنامه کوچک از یک استعداد جوان و بسیار امیدبخش، به سبک و سیاق تراژدی‌های یونانی، با موضوعی تمثیلی و جالب، و با قالبی محکم و قابل اعتنا. آقای امجد منتقد سینما و تئاتر هستند.

قصه معاصر ایران

مروارید خاتون

فرشته ساری

مؤلف - رقصی - چاپ اول - ۲۲۰ ص.

اولین رمان خانم ساری، که سابقه شاعری دارند و در آن زمینه موفق و مشهورند، با شخصیت‌هایی عمدتاً زن و نه چندان موفق. خانم ساری نیز به خیل نویسندگان جوان پیوسته‌اند، هر چند در زمینه شاعری قابل قیاس با این زمینه نیستند.

گنج باد آورد

خسرو شاهانی

انتشارات تهران - چاپ اول - وزیری - ۲۰۰ ص.

خسرو شاهانی، طنز نویس قدیمی ایران، صاحب کارگاه نمود مالی معروف، مترجم سخت کوش و پرکار آثار عزیز نسین، نویسنده قدیمی و طنز پرداز نشریات طنز و فکاهی ایران، خود قصه‌های طنز هم دارد، که البته بسیار تحت تأثیر عزیز نسین است. این مجموعه‌ای است از قصه‌های او.

کابوس اقلیمی

پرویز زاهدی

چکامه - چاپ اول - رقصی - ۴۰۰ ص.

آقای زاهدی از نویسندگان خوب جنوب ایران و از نسل قدیمی ترست، اما تاکنون جز یکی دو قصه کوتاه و نوول کار بلندی از ایشان چاپ نشده است، اما در زمینه فیلمنامه نویسی دستی گشاده دارند و مجموعه تلویزیونی «امیر کبیر» کار ایشان بود که توسط انتشارات سروش چاپ هم شده است. این هم از کارهای قدیمی ایشان است، که به سال ۱۳۴۹ نوشته شده است، و بیست سال دیر منتشر می‌شود.

رد پای زمستان

محمد رضا پورجعفری

چکامه - چاپ اول - رقصی - ۱۷۰ ص.

مجموعه‌ای از داستان‌های کوتاه یک استعداد دیگر در قصه نویسی معاصر ایران، که اکنون با توجه به معرفی و آغاز کار این استعدادها - که هر ماه یکی دو نویسنده به صحنه ادبی افزوده می‌شوند - اکنون می‌رود تا به کمیتی قابل توجه برسد، و حتماً از این کمیت، کیفیتی قابل توجه‌تر هم بوجود خواهد آمد.

جایی چراغی روشن است

محمد زرین

آگاه - چاپ اول - رقصی - ۲۳۰ ص.

از این نویسنده جوان و تازه کار و با استعداد ایرانی چند وقت پیش کتاب «باغ بی حصار» مورد توجه قرار گرفت و مجموعه‌ای نقد و تعریف و مختصری عدم اقبال را موجب شد. در حال این مجموعه‌ای از قصه‌های کوتاه همان نویسنده و در ادامه کشف استعدادهای جوان قصه نویسی ایران است، مقوله‌ای که ظاهراً بعد از انقلاب ایران شکوفا شده است.

غریبه در شهر

غلامحسین ساعدی

اسپرک - رقصی - چاپ اول - ۲۶۰ ص

بعد از درگذشت ساعدی در خارج از کشور، جدا از چند قصه و فیلمنامه و طرح از او - به

عنوان کارهای منتشر شده و اکثراً بسیار قدیمی - یک فیلمنامه و همین کتاب به شکل کتاب در آمدند. این رمان ساعدی اغلب ویژگی‌های مشخص کننده کار او را دارد و جای بحث فراوان را باز می‌گذارد.

دوازده داستان

جعفر مدرس صادقی

مرکز - رقصی - چاپ اول - ۲۵۰ ص

از این نویسنده جوان اصفهانی، که آرام و بی‌سروصدا و بدون جنجال سالهاست کار قصه نویسی و رمان نویسی را دنبال می‌کند در طی این سالهای از ۱۳۶۰ تاکنون چندین نوول: سفر کسرا - بالون مهتا و... و چندین مجموعه قصه کوتاه به چاپ رسیده است.

قمر در عقرب

هوشنگ عاشورزاده

اسپرک - رقصی - چاپ اول - ۲۰۰ ص

اسپرک از ناشران موفق این چند سال اخیر و از بانیان چاپ آثار ادبی - شعر و قصه - نسل جوان است. عاشورزاده سه کتاب منتشر شده دارد و این چهارمی مجموعه‌ای از چند قصه کوتاه است.

ما نگذیم و خورشید مهر

م. ا. به آذین

جامی - نیلوفر - رقصی - چاپ اول - ۱۸۰ ص

آقای به آذین را علاقمندان ادبیات ایران با کارهای قدیمی ترش مثل «دختر رعیت» می‌شناختند تا اولین سالهای بعد از انقلاب که «میهمان این آقایان» در آمد. این کتاب حاضر مجموعه‌ای است از چند قصه کوتاه به دنبال همان علاقه و توجه آقای به آذین به قصه نویسی. بهر حال به آذین را بیشتر با ترجمه‌های رومن رولاناش می‌شناسند.

عروج نور

فرهاد خادمی الکوهی

موسسه تحقیقاتی و انتشاراتی نور - چاپ

اول - رقصی - ۴۰ ص.

مجموعه چند داستان کوتاه از یک نویسنده مسلمان و متعهد. این روزها بازار قصه کوتاه و رمان داغ است. سرانجام از این همه استعداد صحنه‌ای ادبی - لااقل - حاصل خواهد شد که به غنای زبان و ادب فارسی خواهد انجامید.

در پس آینه

پوران فرخزاد

انتشارات جام - چاپ اول - رقعی - ۱۵۰ ص.

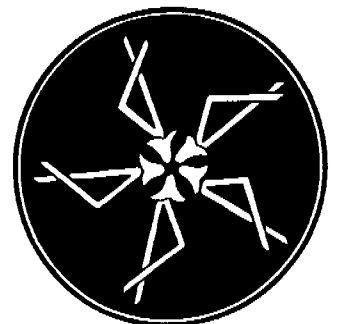
خانم فرخزاد از نویسندگان قدیمی و مترجمین کم کار سالها سابقه کار در مطبوعات و قصه نویسی دارند. این یک داستان به قول خودشان سمبولیستی ست و بیشتر به بحثی روانشناختی و فلسفی شبیه است. خانم فرخزاد کتاب پیشگویی‌های نوستراداموس را هم در صورت کتابهای منتشره فصل دارند. باید در آنجا موفق تر باشند.

آقای مسترفاکس

محمد کرمی

مؤلف - چاپ اول - رقعی - ۲۲۰ ص.

۸ داستان کوتاه، همه حول و حوش دوران تحصیل راوی‌اش (ظاهراً نویسنده) و باز از همان مقوله معرفی چهره‌های ادبی جوان معاصر، در باب کمیتی که ظاهراً روزی امکان دارد به کیفیتی هم برسد.

قد و بررسی

بدایع و بدعتها و عطا و لقای

نیما یوشیج

شادروان مهدی اخوان ثالث

بزرگهر - چاپ دوم - رقعی - ۶۷۰ ص.

بدایع و بدعتها - و عطا و لقا دو کتاب تحقیقی،

دو مقاله از مرحوم اخوان درباره شخصیت و شعر نیما هر دو چاپ شده در سالهای اواخر دهه سی و اوایل ۴۰ هستند، اما همچنان خواندنی و جذاب. این هر دو کار در یک مجلد، مجموعه تفسیرهای شاعر فقید را درباره استاد بلامنازع شعر جدید معاصر ایران در بر دارد.

صد سال داستان نویسی در ایران

حسن عابدینی

تندر - چاپ دوم - ۲ جلد - رقعی - ۷۵۰ ص.

بعد از کتابهای متعدد آقایان سپانلو - به شکل بررسی و مقدمه و چاپ داستانهای برگزیده و غیره - و آقای میرصادقی که آنهم نوعی تاریخ تفسیری بر ادبیات معاصرست، و چاپ مقاله‌های متعدد، مثل مقالات آقای آژند در نشریه وزین ادبستان، این کتاب، اولین کوشش جدی و پالوده برای پرداختن به موضوع بررسی ادبیات در ایران و در طی صد سال اخیرست، که بیشتر موضوع قصه نویسی را در بر می گیرد و به مقوله نشر و نقد کاری ندارد. کتاب نگاهی متعهد به این تاریخ دارد و از این نظر بیشتر به کار میرصادقی نزدیک است. نگاه تازه‌ای را هم مطرح نمی کند، بیشتر چکیده همان حرفها و نظرگاه‌های ژورنالیستی ست که در طی این سالها در هفته نامه‌ها و ماهنامه‌های ادبی از زبان این و آن خواننده ایم.

نقش از روزگار

فرج سرکوهی

شیوا (شیراز) - رقعی - چاپ اول - ۲۲۰ ص

مجموعه نقدهای ادبی چاپ شده این منتقد کتاب معاصر که اکنون در یک مجله گرد آمده‌اند و علایق این منتقد پرکار و حوزه فعالیت و توجه‌هایش را روشن می کند. نقدها اغلب درباره آثار معاصر ادبی نویسندگان روز ایران است.

پژوهش

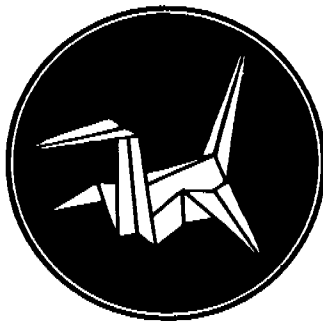
در جستجوی سرچشمه‌های الهام

شاعران

ولی الله درودیان

چشمه - چاپ اول - رقعی - ۱۲۰ ص.

آقای درودیان از محققین و ادبای فاضل با کتابی درباره دهخدا به شهرت و اعتبار رسیدند و سپس با یک رشته اثر تحقیقی درباره شعرای کهن ایران و مبانئ شعر در ایران ادامه دادند. کتاب جدیدشان نوعی تنبیه جالب درباره مایه‌های کار شاعران بیشتر نوعی بحث شیرین و بیشتر مقاله مانند برای درج در مطبوعات و نشریات ادبی ست.

ادبیات
کهن خارجی

حیات مردان نامی

پلوتارک

رضا مشایخی

انتشارات علمی و فرهنگی - چاپ چندم -

وزیری - ۳ جلد - ۳۲۰۰ ص.

از کتابهای کلاسیک ادبیات روم باستان و یک رشته تک نگاری و چهره پردازی درخشان از مورخ بزرگ پلوتارک درباره شناخت شخصیت‌های تاریخ باستان، که هم ارزش به عنوان یک متن ادبی دارد و هم ارزش شناخت چهره‌های سیاسی و اجتماعی و فرهنگی معاصر پلوتارک و قدیم‌تر از زنان زیست او. او مبدع یک سبک از چهره‌نگاری و ادبیات است. کتاب او بیشتر تحلیلی انتقادی و تطبیقی از چهره‌ها را به دست می دهد.

کتاب مدتها بود که نایاب بود.

از مشهورترین آثار کلاسیک فرهنگ، تمدن و ادبیات روم است که جایش خالی بود و سرانجام به همت مترجم زیور طبع یافت. اصل کتاب به لاتین است و اینجا از متن فرانسه ترجمه شده. کتابی ست عظیم، حماسی و یکی از ده متن بزرگ کلاسیک تاریخ ادبیات. کم کم جا دارد که آثار کلاسیک روم، مثل کارهای اووید و ویرژیل و بقیه این قبیل آثار به فارسی در آیند. حواشی و توضیحات به قدر کافی دارد که راهگشای درک دشواری های متن اصلی اند. اگر به توضیحات استاد کزازی در همین نشریه نگاهی بیندازید در می یابید که ایشان زبان فرودسی را برای برگرداندن متن برگزیده اند، که اولین تجربه جدی یک مترجم در یافتن یک معادل برای متون کلاسیک است.

تاریخی

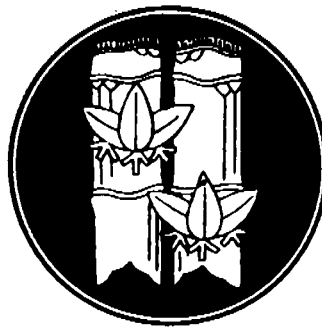
نیکلای و الکساندرا

رابرت ماسی

پروانه ستاری

نشر نو - ۲ جلد - وزیری - چاپ اول - ۹۰۰ ص.

سرگذشت نیکلای دوم آخرین تزار روسیه در موقع انقلاب بلشویکی از حوادث خواندنی و جذاب تاریخ معاصرست. در سینما و ادبیات بسیار به آن پرداخته اند و حواشی بسیار بر آن بسته اند، که اغلب فانتزی غیر علمی و نادرست است. این کتاب بر مبنای حقایق تاریخی می کوشد از خلال یک رمان تاریخی نگاهی به آخرین سالهای حکومت روسیه تزاری بیاندازد. اثری ست از یک شبه محقق امریکایی به روال ^{Best seller} نویسی. کتاب از کتابهای پرفروش جهان هم بوده است.

شعر معاصر جهان

صد هایکو

دانیل بی بوکانی

ع - پاشایی

دنیای مادر - چاپ اول - رقهی - ۱۲۰ ص.
هایکوها، یا شعرهای تصویری کوچک ژاپنی، بسیار رنگارنگ و پرنقش و برای ترجمه فارسی هم ایده آل هستند، چرا که به فرم آزاد در می آیند. این صد هایکو بسیار زیبا ما را به این سبک شعر آشنا می کند، البته در عبارت آن کتاب معروف تر ترجمه آقای پاشایی در نشر مازیار.

ادبیات

معاصر جهان

طرف خانه سوان

مارسل پروست

مهدی سبحانی

مرکز - چاپ دوم - رقهی - ۶۰۰ ص.

کتاب هفت جلدی مشهور «در جستجو زمان از دست رفته» نویسنده مشهور فرانسوی - یکی از چند کتابی که به عنوان کارهای «غیر قابل ترجمه» در ایران شهرت داشته است و از «تابو» های ترجمه در ایران و جهان بوده است. این جلد اول از آن هفت جلد به همت آقای سبحانی، از مشهورترین مترجمین چند سال اخیرست، که با ترجمه های اینیاتیو سیلونه به شهرت و اعتبار رسیدند. کتاب هنوز بحث زیادی را برانگیخته است، هر چند ترجمه اش بعد از چند تجربه کوتاه و کوچک این و آن - مثل چند تجربه آقای دکتر غیائی - آقای ابوالحسن نجفی و آقای بیژن الهی، اکنون باید که موضوع بحث های زیادی قرار گیرد.

کتابگزار موقع را مغتنم می شمارد و خبر از چاپ قریب الوقوع «اولیس» جیمز جویس می دهد که آنهم از کارهای «تابو» در ترجمه فارسی ست.

خانواده نیبو

روزه مارتن دوگارد

ابوالحسن نجفی

نیلوفر - رقهی پخش دوم - ۴ جلد - ۲۳۵۰ ص.

از مهم ترین رمان های ترجمه شده در سالهای اخیر، اثر یک نویسنده کمتر شناخته شده فرانسوی، و کار یکی از ترجمین شناخته شده و محبوب دنیای ادب معاصر ایران و یک رمان خواندنی و موفق.

دشت هوش

خوان رولفو

فرشته سولوی

گردون - رقهی - چاپ اول - ۱۶۰ ص

خوان رولفو آخرین استعداد دنیای ادبیات امریکای لاتین و اهل مکزیک است، که همه منتقدان و علاقمندان ادبیات امریکای لاتین به او چشم دوخته اند. این یک نوول دوست و با ترجمه قابل قبول و سالمی نشان از استعداد این امید آینده ادبیات لاتین است.

جان شیفته

رومن رولان

م. ا. به آذین

نیلوفر - جامی - ۴ جلد - چاپ پنجم - رقهی - ۱۷۳۰ ص

یکی از دو سه کار عظیم و مشهور رومن رولان، نویسنده متعهد فرانسوی و یکی از دو ترجمه موفق و پر فروش آقای به آذین که در طی سالهای اخیر ناشران بسیاری را موفق کرده است، و البته یکی از دو سه ترجمه «اما» و «اگر» دار صحنه ادبی ایران. این یکی که واقعاً محتاج ترجمه مجدد است.

ژنرال در هزارتوی خود

گابریل گارسیا مارکز

هوشنگ اسدی

مهناز - چاپ اول - رقعی - ۲۴۰ ص.

با توجه به جادوزدگی کتابخوانان روشنفکر ایرانی به کارهای نویسنده مشهور کلمبیایی و ترجمه‌ها و چاپ‌های مکرر کارهای او، این یکی اولین ترجمه از یکی از کارهای اخیر نویسنده به ترجمه از انگلیسی - در حقیقت بازنویسی یکی از همان درون‌مایه‌های قدیمی‌تر - و مرتب تکرار شونده - نویسنده است، که دیگر هم خودش کلاسیک و هم درون‌مایه‌اش اندکی مستعمل و فرسوده شده‌اند.

ژنرال در هزارتوی

گابریل گارسیا مارکز

جمشید نوابی

توس - رقعی - چاپ اول - ۳۴۰ ص

ترجمه دوباره اثری از مارکز که آقای هوشنگ اسدی هم آن را ترجمه کرده‌اند. کتابخانه مارکز هر دم قطورتر می‌شود، اما «نیک اگر بنگری»، از کل این مجموعه عظیم فارسی، چند جلد از کتاب اصلی بیشتر بیرون نمی‌آید.

مارکز در ایران شبیه آن پلیسی

نویس‌هایی شده است که به مدد آقایان مترجمین بیش از تعداد واقعی کتاب پیدا کرده‌اند.

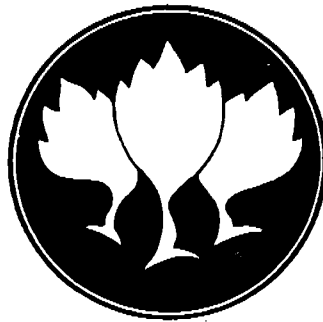
اریابه‌های آقباساز

یاشار کمال

رحیم رئیس‌نیا

دنیای نو - چاپ دوم - ۲ جلد - رقعی - ۱۴۰۰ ص.

چیزی که سالها پیش با ترجمه اینچه‌ممد آغاز شده بود، به طور تمام و کمال ادامه یافت و ظرف ۱۰ سال اخیر تقریباً تمام کارهای کوتاه و بلند این نویسنده محبوب و مشهور ترک به زبان فارسی ترجمه شد. بسیاری از آنها از متن فرانسه و تعدادی از متن اصلی ترکی. یاشار کمال در خود ترکیه و در ایران بسیار محبوب و شناخته شده است. این از کارهای کلیدی و مشهور اوست.

عشق سالهای وبا

گابریل گارسیا مارکز

مهناز سیف‌طلوعی

مدیر - رقعی - چاپ اول - ۵۰۰ ص.

اثری دیگر از کتابخانه بی‌پایان و تکرار شونده و دائماً ترجمه شونده، و محبوب و پرمشتری نویسنده موفق دهه ۷۰ کلمبیایی، که همه کارهای جدیدش برق‌آسا توسط مترجمان ایرانی ترجمه و روانه بازار می‌شود. مارکز حالا دیگر یک کلاسیک است اما راهگشای توجه به ادبیات امریکای لاتین در جهان و ایران شد.

عصر قهرمان

ماريو وارگاس یوسا

هوشنگ اسدی

مهناز - چاپ اول - رقعی - ۴۰۰ ص.

یکی از سه اثر معروف (همراه به‌عمه‌خولیا) نویسنده محبوب و شهره‌پروبی، و عملاً با استعدادترین و مشهورترین نماینده ادبیات دو دهه امریکای لاتین که حالا توجه همه جهان را به خود جلب کرده است، و ظرف همین مدت کوتاه اکثر کارهایش به فارسی در آمده‌اند و آخرین همه در دست انتشار است و فرصتی ست مغتنم برای کشف این که آیا عنوانین برارنده اوست یا نه. این یکی که این را نمی‌گوید.

پسر ایرانی

مری رنولت - ابوالقاسم حالت

ققنوس - وزیری - چاپ اول - ۶۵۰ ص

رنولت (یا شاید رنو؟) که باید این صحیح باشد و نه رنولت) از Best Seller نویس‌های دهه ۶۰ امریکا و بسیار مشهور است و این کتاب بخصوص (که نامش بهتر است پسر پارسی ترجمه

شود تا پسر ایرانی) زمانی از مشهورترین و پرفروش‌ترین کتابهای توی فرودگاه‌ها و سوپرمارکت‌ها بود و داستان زندگی اسکندر و گذرش از ایران هخامنشی را در ملقمه‌ای از تاریخ و تحلیل و فانتزی باز می‌گوید و باز می‌کوشد تا واقعیات تاریخی را با چاشنی تخیل به ادبیات بدل کند. نشر ققنوس یکی دو سال است که به چاپ و نشر کتابهای پرفروش سبک علاقمند شده است. بعد از کتاب «رین‌من»، این تجربه جدید این انتشارات است.

خانواده پاسکوال دو آرته

کامیلا خوسه سلا

حسن پستا

دفترهای زمانه - چاپ اول - رقعی - ۱۷۰ ص.

بعد از چاپ چندین قصه کوتاه (که خبر از نبوغ و استعداد بالاتر از متوسطی نمی‌داد) در نشریات ماهانه و هفتگی و چاپ ترجمه چندین گفتگوی کوتاه ویلند از نویسنده اسپانیایی برنده جایزه نوبل ۱۹۸۹ (که همه را متعجب کرد)، این اولین اثر رسمی ترجمه شده از نویسنده است که البته همچنان. اگر نه همه - لاقلاً کتابدار را - در تعجب و حیرت نگهداشته است. می‌ماند تصمیم مترجم‌های عالیقدر که بالاخره تکلیف نام نویسنده را روشن کند که «خوزه چلا» است یا خوزه سلا یا خوسه سلا یا...

شور زندگی

ایرونیگ استون

دکتر محمدعلی اسلامی ندوشن.

یزدان - چاپ دهم - رقعی - ۴۶۰ ص.

قصه‌ها رمان‌ها و زندگی‌نامه‌نقاشان بزرگ در ایران همیشه خواستار و طرفدار داشته است و از این میان زندگی‌نامه وان گوگ نقاش امپرسیونیست هلندی الاصل فرانسوی چیزی برتر از بقیه است.

این از آن کتاب‌های کلاسیک در این زمینه است، که متجاوز از سی سال است که چاپ

می‌شود و پرفروش است و با روانی و ساده داستان زندگی این نقاش نابغه و روابط بیمارگونه‌اش را با تشویرادرش شرح می‌دهد. در همین زمینه کتاب نامه‌های وان گوگ هم همیشه از کتابهای پرفروش بوده است.

کتاب دیگری که همین اواخر مجدداً چاپ شد، چاپ دوم زندگی و آثار وان گوگ، به ترجمه علی اکبر معصوم بیگی، از کتابهای انتشارات نگاه است که ظرف یک سال به چاپ مجدد رسیده است و ظاهراً رکورددار فروش این قبیل کتابهاست.

سینوهه

میکاوالتاری

دکتر احمد بهپور

البرز - وزیری - چاپ اول - ۶۴۰ ص

میکاوالتاری نویسنده محبوب و مشهور بلغاری یا یوگسلاو را اهل کتاب با ترجمه یک کتاب هفته می‌شناسد و اگر همین آشنایی نبود، همه علاقمندان کتاب در وجود چنین تخصصی شک می‌کردند چرا که مرحوم ذبیح‌الله منصوری کتابی به عنوان سینوهه و نوشته او را ترجمه کرده بود و طبعاً همه ما طبق سنت آنرا اثری از مرحوم منصوری می‌دانستیم و نام نویسنده را کنار ژان گور و پل آمیر و از همین قبیل اسامی نادیده می‌گرفتیم، اما این ترجمه کامل و امین از کتاب سرگذشت سینوهه اثر والتاری به پادمان می‌آورد که مرحوم منصوری گاهی هم واقعاً کتابهایی را ترجمه خود می‌کرد. بهر حال این اصل کتاب است و از اصل زبان یعنی آلمانی ترجمه شده و طبعاً در موارد فترت بین دو چاپ از نسخه منصوری کارسازست.

امریکایی

هوارد فاست

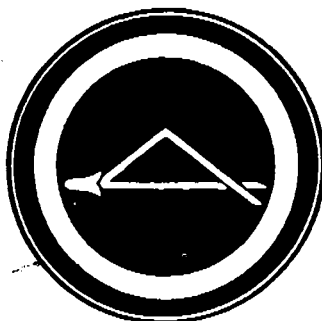
فریدون مجلسی

رسانه - رقعی - چاپ اول - ۴۴۰ ص

فاست یک نویسنده امریکایی - و خیلی

امریکایی - معاصرست که در اصل درباره چهره‌های موفق و خیلی امریکایی می‌نویسد و اغلب در قالبی شبیه رمان، این یکی از آن کارهاست، زندگی‌نامه یک قاضی امریکایی است که موفق است و...

به جز این فاست در تصویر چهره‌های دیگر تاریخ، مثل اسپارتاکوس هم کار کرده است. امریکایی رمان متوسطی ست.

ادبیات

نقد و بررسی

یک سیاره و چهار پنج دنیا

اوکناویو پاز

غلامعلی سیار

گفتار - چاپ اول - رقعی - ۳۴۰ ص.

از پاز، شاعر و نویسنده و ادیب و متفکر و سیاستمدار معاصر مکزیکی - برنده جایزه نوبل سال گذشته، جز ترجمه‌های آقای میرعلایی چیزی به فارسی درنیامده است (البته چند گفتگو و مقاله در ماهنامه‌ها هست) این فکرهای بلند شاعر مکزیکی، مجموعه‌ای از حرفهای شنیدنی و گاه تکراری و شعار گونه از روشنفکر امریکایی لاتین، البته با نثر سخت پاز، که در فارسی هم همانقدر سخت است.

شناختی از کافکا

دکتر بهرام مقدادی

گفتار - رقعی - چاپ اول - ۱۵۰ ص

آقای دکتر مقدادی را علاقمندان کتاب با ترجمه «امریکا»ی کافکا می‌شناسند و نیز تعداد دیگری کارهای دیگر از کافکا. اما این تتبع ایشان در آثار کافکا، جدا از آن مقدار

استفاده‌ای که از نوشته‌های ماکس برود، دوست و محقق کافکا شناس کافکا کرده‌اند، حاوی یک پژوهش اصین و در خور نامل از این غول ادبیات معاصر اروپا و جهان است.

جای بحث فراوان دارد.

سیری در نقد ادبیات روس

آندرویلد

ابراهیم یونسی

نگاه - چاپ اول - وزیری - ۳۵۰ ص.

از نویسنده متخصص در ادبیات شوروی به ترجمه مترجم متخصص در ادبیات شوروی، کتابی مجموعه‌ای از نقدهای ادبی منتقدین، پس زمان پوشکین و لرمانتف تا دوران ما را می‌گیرد و اکثر آنها در نشریات ادبی انگ چاپ شده‌اند و بسیار خواندنی و جذاب کار علاقمندان ادبیات روسیه شوروی را همراه چند نقد درباره کارهایی که ما ننخواند ولی در هر حال آموزنده و اندکی متعهد.

زندگینامه

ویرجینیا وولف، زندگی‌نامه

کوئیتین بل

سهیلا بسکی

روشنفکران - رقعی - چاپ اول - ۴۲۰ ص
کوئین تین بل متخصص در شناخت این نویسنده معروف انگلیسی ست و این کتاب هم مشهور و معروفترین تک نگاری او درباره ویرجینیا وولف است. این اواخر مجموعه نامه‌های ویرجینیا وولف را هم ویرایش و چاپ کرده است. نکته حای تأسف اینست که از کارهای این نویسنده یکی دو تا به ترجمه فارسی در آمده‌اند.

